

Sømna
kommune

2025

Utredning av en bærekraftig struktur for barnehage og skole

Cathrine Theting

Kommunalsjef oppvekst og kultur

27.02.2025

Innhold

1.	Innledning	4
1.1	Oppdraget fra kommunestyret	4
1.2	Om prosessen	4
1.3	Hvorfor se på struktur igjen?	4
1.4	Medvirkning og involvering	5
1.5	Historikk barnehage og skole i Sømna	6
2.	Mål og avgrensninger	8
2.1	Fokus på to ulike alternativer	9
2.2	Føringer og avgrensninger	9
2.3	Samfunnsdelen og utfordringsbildet	10
3.	Lover, forskrifter og saksbehandling.....	11
3.1	Aktuelt lovverk.....	11
3.2	Rettslig grunnlag for strukturendringer	12
3.3	Arealnormer for skole og barnehage.....	13
3.3.1	Arealnormer skole:.....	13
3.3.2	Arealnormer ansatte i skole og barnehage:	13
3.3.3	Arealnormer barnehage:.....	14
4.	Demografiske trekk.....	14
4.1	Befolkningsframskrivninger fram til år 2050	14
4.2	Barnetall/elevtall de nærmeste årene.....	15
4.3	Barnehageplasser i Sømna.....	17
5.	Økonomi og ressursbruk i dag	18
5.1	Økonomiske konsekvenser av demografiske endringer	18
5.2	Barnehage.....	19
5.3	Skole.....	20
6.	Kvalitet i barnehage og skole.....	20
6.1	Pedagogisk kvalitet	21
6.2	Barns medvirkning	21
6.3	Kvalitet på læringsmiljøet	21
6.4	Faglig kompetanse til personalet.....	21
6.5	Samarbeid med hjem og lokalmiljø	21
6.6	Evaluerings og oppfølging	21
7.	Bemannings	21
7.1	Bemannings Sømna barnehage.....	22
7.2	Bemannings Sømnskolen.....	22

8.	Kompetanse og rekruttering – utfordringer fremover	23
9.	Trygt og godt barnehage- og skolemiljø	24
10.	Kjøring, skoleskyss og trafiksikkerhet	24
10.1	Skoleskyss.....	24
10.2	Nordland fylkeskommunes vurdering av skoleskysstilbudet	27
10.2.1	Reisetid og logistikk – svar fra NFK.....	28
10.2.2	Kostnader:	28
10.3	Trafiksikkerhet.....	28
10.4	Levering og henting i barnehage.....	29
11.	Areal.....	31
11.1	Alternativ 1.....	31
11.2	Alternativ 2.....	34
11.3	SFO - skolefritidsordning	38
12.	Mulig fremtidig bruk av kommunale bygg - oppvekst	39
12.1	Hvis Alternativ 1 vedtas - mulig fremtidig bruk av Berg skole:	39
12.2	Hvis Alternativ 2 vedtas - mulig fremtidig bruk av Vik skole:	40
13.	Hva mener de voksne?	41
13.1	Fordeler en skole i ett bygg – ansatte skole/SFO:	41
13.2	Fordeler en skole i ett bygg – FAU skole og foresatte barnehage:.....	42
13.3	Utfordringer med en skole i ett bygg – ansatte skole/SFO:	42
13.4	Utfordringer med en skole i ett bygg – FAU skole og foresatte barnehage:.....	42
13.5	Dette mente de ansatte i skole, barnehage og kulturskole om samlokalisering høsten 2024	43
13.6	Dette mente foresatte skole og barnehage om samlokalisering høsten 2024	45
13.7	Fordeler – ansatte barnehage	46
13.8	Fordeler foresatte barnehage	46
13.9	Utfordringer – ansatte barnehage	46
13.10	Utfordringer – foresatte barnehage.....	47
13.11	Kulturskolens tanker om plassering av barnehage og skole i Sømna.....	47
14.	Hva mener barna?	48
14.1	Dette mente elevene om samlokalisering høsten 2024.....	48
14.2	Dette mente elevene i dag om begge alternativene.....	49
14.2.1	Eleven på 1.-4. trinn (småtrinnet):	49
14.2.2	Elevene på 5.-7. trinn (mellomtrinnet):.....	49
14.2.3	Elevene på 8.-10. trinn (ungdomstrinnet):.....	50
14.2.4	Elevrådet:	51
14.2.5	Ungdomsrådet:	52

15.	Vurderinger	54
15.1	Areal	54
15.2	Ventilasjon	55
15.3	Økonomi.....	55
15.3.1	Vurdering barnehage	57
15.3.2	Vurdering skole	57
15.4	Kvalitet	58
15.4.1	Kompetanse og bemanning i barnehagen	58
15.4.2	Kompetanse og bemanning i skole	59
15.4.3	Psykososialt miljø i barnehage og skole	59
15.4	Kompetanse og bemanning - framtidige utfordringer	61
15.5	Trafikk og logistikk	61
15.6	Vurdering barnas beste.....	61
15	Oppsummering	62
15.1	Økonomisk bærekraft	62
15.2	Sosial bærekraft	63
15.3	Sømna – et bærekraftig lokalsamfunn.....	63

1. Innledning

1.1 Oppdraget fra kommunestyret

Kommunestyret vedtok 12.12.24 at det skulle igangsettes et arbeid med å utrede nye strukturer innenfor skole og barnehage i Sømna kommune, der sak om ny struktur innen oppvekst skulle legges fram i april 2025 med mål om snarest mulig gjennomføring:

- Skole fra høsten 2025
- Barnehage fra høsten 2026

1.2 Om prosessen

Som ledd i oppfølging av dette vedtaket har det vært jobbet tverrfaglig, der kommunalsjef oppvekst og kultur har hatt ansvar for å føre utredningen i pennen. Det har vært gjennomført en bred medvirkningsprosess for å få fram de ulike brukergruppenes perspektiver. Teknisk og eiendom har bistått med tanke på bygg og kalkyler, og man har brukt ekstern konsulent for å sikre et godt grunnlag med tanke på muligheter og begrensninger i bygningsmassen, samt kostnader på eventuelle ombygginger/utbedringer.

Utredningen må sees i sammenheng med tidligere utredninger og rapporter. Den inneholder en oppdatering av tallmateriale og videreføring av noe tekst fra tidligere utredninger, vurdert og belyst med ny kunnskap om dagens situasjon.

1.3 Hvorfor se på struktur igjen?

Implisitt i vedtaket om å foreta en ny utredning av strukturer innen oppvekstsektoren, lå det en forventning om en reduksjon i rammeoverføringen til oppvekstsektoren i framtida. Dette med bakgrunn i demografiske endringer i befolkningen, behov for å tilpasse driftskostnader til lavere barnetall og kommunens økonomiske utfordringer totalt sett. Synkende elevtall vil måtte føre til færre ansatte, men det vil kreve større reduksjoner enn lønnskostnader i rammene til oppvekstsektoren for å komme i mål med kommunens økonomiske utfordringer fremover.

Vi har siden 2018 hatt en skole i to bygg, der 1.-4. trinn har vært på Berg skole og 5.-10. trinn på Vik skole. Tilbud om SFO har vært gitt ved Berg skole. Synkende elevtall de siste årene, samt framskriving av elevtall, tilsier at vi har mye areal per elev med dagens struktur. Dette er ikke bærekraftig, hverken økonomisk eller driftsmessig.

Vi har erfart at overføring av tilskudd til privat barnehage har økt betydelig de siste årene, med bakgrunn i at kommunens egen barnehagedrift blir dyrere og dyrere per barn. To små enheter gir oss også en mindre fleksibel organisering av bemanning og mer sårbarhet ved fravær, noe som igjen kan føre til et dårligere pedagogisk tilbud.

Som kommune må vi evne å tenke langsiktig og planlegge for framtida om behovene i befolkningen skal ivaretas for denne og neste generasjon.

1.4 Medvirkning og involvering

For å sikre at saken skal være tilstrekkelig opplyst er det lagt opp til en bred involvering i utredningsarbeidet, med flere møtepunkter med ulike grupper. Det er lagt opp til en høringsperiode på seks uker i perioden 27.02.25 – 09.03.25. I høringsperioden vil det bli arrangert et folkemøte der alle som ønsker kan få informasjon om saken.

Utredningen blir sendt ut til alle brukergrupper og til medlemmene i kommunestyret. Den blir også lagt ut på kommunens hjemmeside, med link til denne på kommunens Facebook side.

Etter en interessentanalyse er disse gruppene tatt inn i utredningsprosessen:

- Alle ansatte i skole og barnehage
- Alle elever i skolen
- Tillitsvalgte i LO kommune og Utdanningsforbundet
- Verneombud
- Elevråd
- Ungdomsråd
- Foresatte i barnehage
- Foresatte i skole v/FAU – foreldrenes arbeidsutvalg
- Samarbeidsutvalget (SU)
- Ledergruppen oppvekst og kultur
- Enhetene eiendom/teknisk
- Kulturskolens ansatte
- Brønnøy kommune (vedr. Trælneselever)
- Nordland fylkeskommune (vedr. skoleskyss)

Måned	Januar					Februar				Mars				April			
Uker	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Aktivitet										Vinter-ferie						Påske-ferie	Hvem
Planleggingsdag skole - informere om prosessen og be om innspill. Herunder bli enige om hvordan best involvere elevene.	03.jan																Alle ansatte i Sømnskolen
Gå gjennom tidl. utredning og oppdatere tallmaterialet																	Cathrine
Involvering av ansatte Sømnskolen gjennom prosessmøter					29.jan												Alle ansatte i Sømnskolen
Involvering av elever gjennom opplegg i klassene																	Alle elever - opplegg som kjøres av kontaktlærere
Møte i ungdomsråd og elevråd				21.jan													Elevråd/ungdomsråd
Første møte med FAU/SU - drøfter prosessplanen og får innspill			15.jan og 16.jan														FAU/SU CT + rektor
Andre møte med FAU/SU - gjennomgang av innspill fra elevene, informere om hva som har kommet fram.																	FAU/SU CT + rektor
Statusmøter med de HTV Utdanningsforbundet og LO kommune + hovedverneombud.		08.jan					13.feb					13.mar					Cathrine
Fellesmøte med alle tillitsvalgte og verneombud på plassnivå.							13.feb										Cathrine
Informasjon i AMU			13.jan														AMU
Møter med Teknisk/eiendom for å se på innspill som har kommet vedr. areal ute og inne.																	Cathrine, Johnny, Alf K, Ben A
Ledermøte oppvekst og kultur - vurdere prosessen og gjøre event. justeringer.		09.jan				06.feb						13.mar					Ledere OK
Møte med kulturskolens ansatte for å informere og få innspill							13.feb										Cathrine og Marianne S
Møte med ansatte i barnehagen						05.feb											Cathrine og Ann Helen
Møte med foresatte i barnehage for å informere og få innspill.							13.feb										Cathrine og Ann Helen
Møte med SU barnehage												13.mar					Cathrine og Ann Helen
Møte med Brønnøy vedr. skoleavtale						05.feb											Cathrine og Ben Andre
Møter med NFK vedr. skoleskys					31.jan												Cathrine
Orientering i AMU			13.jan														Cathrine
Foreldrerådsmøte? Folkemøte?																	Hvem deltar her?
Skrive ferdig saken									27.feb								Cathrine
Legges ut på høring. Høringsperiode									27.feb						09.apr		6 ukers høringsperiode
Sak sendes til Formannskap m. flere for politisk behandling													26.mar				Cathrine
Saken behandles i formannskap, ungdomsråd, eldråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse.														02.apr			Politisk/ordfører
Sak sendes til kommunestyret inkludert besvarelse av høringsinnspill.														03.apr			Cathrine
Event. ytterligere høringsinnspill ettersendes kommunestyret															09.apr		Cathrine
Saken besluttet i kommunestyret															10.apr		Kommunestyret

Fig.1. Prosessplan utredning og involvering.

Siden mulig strukturendring i barnehage og skole også innbefatter en organisasjonsendring, må kommunens AMU (arbeidsmiljøutvalg) få forelagt en redegjørelse og anledning til å uttale seg om den mulige endringen.

1.5 Historikk barnehage og skole i Sømna

I følge forrige store skoleutredning fra 2017, bestilte kommunestyret allerede i 2006 en utredning med forslag om fremtidig skolestruktur i Sømna. Denne resulterte i rapporten «Skolestruktur og modernisering av skolebyggene i Sømna». Det vil si at det har vært strukturutredninger og diskusjoner om struktur innen oppvekst de siste 20 årene.

Våren 2010 bestilte formannskapet en utredning som skulle si noe om det å samle alle elever på felles klassetrinn fordelt på Berg og Vik, «Samling av elever på samme klassetrinn – utredning».

Høsten 2010 vedtok kommunestyret å utrede et mulig oppvekstsenter på Berg skole, «Utredning av oppvekstsenter på Berg skole». Kommunestyret behandlet rapporten og fattet vedtak om strukturendring. Etter en lovlighetskontroll ble vedtaket opphevet, og nytt vedtak videreførte gjeldende skolestruktur som var 1.-7. trinn på Berg skole og 1.-10. trinn på Vik skole.

I 2012 ble Dalbotn barnehage lagt ned og barna ble overflyttet til Berg barnehage. Våren 2012 fattet kommunestyret vedtak om bestilling av en ny rapport der eksisterende og relevante rapporter skulle oppdateres og sammenfattes. «Ny barnehage- og skolestrukturrapport» ble behandlet av kommunestyret desember 2012 og rapporten ble besluttet sendt ut på en bred høringsrunde. Den gang var det to alternativer som ble sendt på høring:

- Samling av alle elever på samme trinn der 1.-4. trinn er på Berg og 5.-10. trinn er i Vik, felles SFO på Berg.
- 1.-10. trinn i Vik og 1.-4. trinn på Berg, med SFO på begge skoler.

I mars 2013 innstilte rådmannen på en ny barnehage- og skolestruktur der man samlet elevene på samme trinn, 1.-4. trinn på Berg og 5.-10. trinn i Vik, samtidig som Berg barnehage ble utvidet og samlokalisert med Berg skole. Kommunestyret vedtok å opprettholde gjeldende struktur med én endring, det var å flytte 7. trinn på Berg til Vik fra høsten 2014. Samtidig vedtok man felles ledelse av skolene fra høsten 2014, men dette ble ikke iverksatt.

I 2015 ble Sund barnehage lagt ned og barna ble overført til Vik barnehage.

I desember 2016 fikk administrasjonen i oppdrag å utrede to skolestrukturer,

1. Felles 1.-10 trinn ved Vik skole.
2. Felles 1.-4. trinn på Berg skole og felles 5.-10. trinn ved Vik skole.

Her ble det vedtatt at man skulle innføre alternativ 2 og dette ble satt i verk fra høsten 2017. Det ble samtidig bedt om en ny utredning om framtidig barnehagestruktur i kommunen.

I 2018 fattet kommunestyret vedtak om at framtidig barnehagevirksomhet skal foregå på Vik og Berg. Rådmannen gav også positivt svar på søknad fra privat barnehageaktør om å få øke antall plasser fra 27 til 35, dette til tross for nedgang i barnetall totalt sett i kommunen.

I 2019 ble det vedtatt bygging av ny barnehage i Vik sentrum (Sentrumsveien 2), men tilbudskonkurransen gav et prosjekt som var 5,6 millioner over ramme, så kommunestyret forkastet anbudskonkurransen og prosjektet ble omarbeidet og nedskalert.

I 2019 ble det også gjennomført en økonomianalyse innenfor oppvekstsektoren. Denne viste at Sømna kommune brukte mer ressurser enn sammenlignbare kommuner på oppvekstsektoren. Det ble igjen løftet fram et ønske om en utredning av en eventuell samling av oppvekstmiljøet på Berg, der skole med 1.-4. trinn og all kommunal barnehagedrift var samlokalisert. Utredningen pågikk i 2020 og 2021. I og med at man har hatt flere lederskifter og også nye ansatte og brukere, så man behov for ny runde med forankring hos ansatte og brukere av tjenestene.

Ny felles rektor for Sømnskolen ble tilsatt i 2021, med stedlig ledelse/avdelingsleder på hvert skolebygg og det har også vært felles styrer for Sømna barnehage, med avdelingene Berg og Vik i flere år.

I oktober 2021 ble saken om samlokalisering av skole og barnehage /oppvekstsenter på Berg sendt til politisk behandling. Der ble kommunedirektørens innstilling om samlokalisering av skole og barnehage nedstemt, og det ble besluttet å gå videre med renovering av både Vik og Berg barnehager.

Nye Vik barnehage ble tatt i bruk høsten 2024. Kommunedirektøren fremmet i juni 2024 en politisk sak vedrørende behov for budsjettregulering i forbindelse med vedtatt renovering av Berg barnehage. Saken ble da vedtatt utsatt med denne ordlyden:

«Administrasjonen bes gjøre en nærmere utredning av et alternativ med barnehage i skolebygget på Berg. Følgende ønskes vurdert:

- *Salg av Berg barnehage – forventet salgssum*
- *Tilskudd til den private barnehagen – beregning av tilskudd ved en løsning på Berg skole.*
- *Budsjett for ombygging på Berg skole skal kvalitetssikres av ekstern part.*
- *Alle parter skal høres og involveres»*

Saken om lokalisering av Berg barnehage ble på ny lagt fram for politisk behandling oktober 2024. Her var kommunedirektørens innstilling renovering av eksisterende lokaler, da det ikke lå inne noen bestilling fra politisk nivå om nok en utredning rundt oppvekstsenter. Saken ble vedtatt utsatt.

I budsjettvedtaket for 2025 er det bestilt en ny utredning av nye strukturer innen oppvekst. Bakteppet for bestillingen er kommunens vanskelige økonomiske situasjon, samt at barne- og elevtallet har sunket betydelig og at det ser ut til å synke ytterligere på bare få år.

2. Mål og avgrensninger

En eventuell strukturendring har som mål å sørge for at vi ikke driver uforholdsmessig dyrt på kostnadsdrivere som ikke handler om tilbudets innhold.

2.1 Fokus på to ulike alternativer

Oppdraget er å utrede nye strukturer innen oppvekst. I dette ligger det implisitt at for å få ned kostnader innenfor barnehagedrift, må barnehagetilbudet konsentreres til ett hus. I begge alternativene innebærer dette en felles kommunal barnehage i lokalene på Berg skole. For skolen sin del er det vurdert både å samle alle elever fra 1.-10. trinn og å fortsette med dagens inndeling, men da med samdrift mellom barnehage og skole (1.-4. trinn) på Berg skole.

Valgene av alternativ er gjort med bakgrunn i arealer som er tilgjengelig i dag og med mål om en fortetting av antall barn per kvadratmeter i eksisterende kommunal bygningsmasse. I og med at målet er å samle barnehagedrift til ett bygg, er det ikke sett på andre løsninger som bevarer dagens barnehageenheter der de er.

Vi vil i begge alternativer sitte igjen med to formålsbygg innenfor oppvekst; Berg skole og Vik skole. Dette vil redusere driftsutgifter innenfor oppvekstsektoren. Med forbehold om hva som besluttet når det gjelder bruk av eksisterende bygg for barnehage, vil man kunne redusere antall formålsbygg totalt i kommunen. Dette gir også muligheter for videre utvikling innenfor eksisterende bygg som vi skal belyse i egen sak som skal legges fram for politisk behandling juni 2025.

Alternativ 1:

1.-10. trinn samles på Vik skole.

Sømna barnehage samles i lokalene på Berg skole.

Alternativ 2:

1.-4. trinn og Sømna barnehage samlokaliseres på Berg skole.

5.-10. trinn lokaliseres som i dag på Vik skole.

2.2 Føringer og avgrensninger

Det har også vært et uttalt mål at alle sider ved de to alternativene til nye oppvekststrukturer skal belyses, men vi har likevel tatt inn noen avgrensninger.

- Strukturene må ikke innebære store kostbare ombygginger for skolesektoren.

- Barnehagestruktur må ivareta behovet om renovering/nybygg for barna som i dag går i Berg barnehage.
- Vi skal ha fokus på hvordan vi kan tilby faglig kvalitet i barnehage- og skoletilbudet til våre barn og unge, mer enn argumenter rundt hva som er viktig for stedsutvikling og bosetting.
- Vi legger til grunn gjeldende lover og forskrifter innenfor oppvekstsektoren, samt overordnede satsingsområder, mål og strategier for samfunnsutvikling som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel.
- Strukturene innen oppvekst skal bidra til å nå disse bærekraftsmålene:

2.3 Samfunnsdelen og utfordringsbildet

[Samfunnsdelen](#) utgjør, sammen med arealdelen, kommuneplanen. Den ble vedtatt av kommunestyret i desember 2024 og er kommunens viktigste plan og styringsverktøy for en ønsket samfunnsutvikling i kommunen. Den gir retning for hvordan Sømna skal møte nåtidas og framtidens utfordringer, og bygger på kommunens kunnskapsgrunnlag: [Vi i Sømna – Utfordringer, styrker og muligheter](#).

Sømna kommune står foran komplekse samfunnsutfordringer som skal løses med reduserte inntekter. Dette krever at vi jobber sammen for å nå målene om gode tjenester i et godt lokalsamfunn for alle, samtidig som vi sikrer en bærekraftig kommuneøkonomi i årene framover.

I satsningsområdet «Vi skal levere gode tjenester til alle innbyggerne» har vi formulert effektmål vi skal jobbe for å oppnå; å ha tjenester som er tilpasset behovene, å ha god styring, og å finne helhetlige og tverrfaglige løsninger. Dette skal bidra til å sikre at kommunen er en attraktiv og helsefremmende arbeidsplass, noe som også er vesentlig for en fremtidig oppvekststruktur.

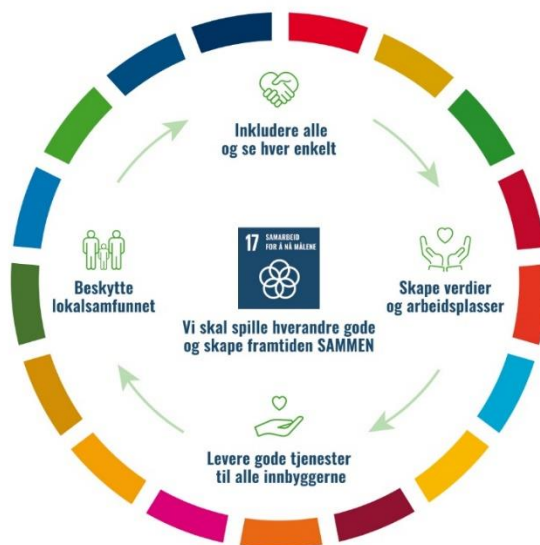

Fig 2 De fem satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel.

3. Lover, forskrifter og saksbehandling

3.1 Aktuelt lovverk

[FNs konvensjon om barns rettigheter](#) (barnekonvensjonen) slår fast noe om rettigheter til alle barn under 18 år. Denne fastslår at voksne skal gjøre det som er best for barna, altså at barnas beste skal være et grunnleggende hensyn i «handlingene som berører barn». Den sier også noe om at barn fritt skal kunne gi uttrykk for sine synspunkter i alle forhold som berører dem og at deres synspunkter skal tillegges «behørig vekt i samsvar med dens alder og modenhet». Det vil kunne være ulike hensyn og vurderinger knyttet til hva som er det beste for barn i ulike typer avgjørelser. Hensynet er heller ikke enerådende, det er flere andre hensyn som også vil spille inn når det skal tas avgjørelser som gjelder barn, for eksempel økonomiske hensyn og hensynet til samfunnet samlet sett.

I alle saker som gjelder barn, skal barnets beste vurderes og vektet opp mot andre momenter i saken. Å høre barnets syn kan være noe annet enn å vurdere hva som er barns beste.

[Lov om grunnskoleopplæring og den videregående opplæring](#) (opplæringsloven) og [Lov om barnehager](#) (barnehageloven) regulerer tilbudet som gis i skole og barnehage.

Opplæringsloven regulerer blant annet rett og plikt til grunnskole, tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging, skoleskyss, skolemiljø, medvirkning og kompetansekrav til undervisningspersonalet. Barnehageloven sier noe om formål og innhold, medvirkning, krav til personale og bemanning, spesialpedagogisk hjelp og psykososialt barnehagemiljø.

Lokaler og utearealer til skole og barnehage er hjemlet i flere ulike lovverk:

Opplæringsloven sier noe om at skoleeier har ansvar for å sikre at alle elever har rett til en arbeidsplass som er tilpassa deres behov. Skolen skal innredes slik at det legges til rette for de elevene ved skolen som har nedsatt funksjonsevne (opplæringsloven § 12-7).

[Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger](#) fastsetter krav til beliggenhet, inneklima, lysforhold, utforming for å fremme elevenes helse og trivsel og inkluderer krav til inneklima, lys/lydforhold for slike virksomheter.

[Forskrift om tekniske krav til byggverk](#) (Byggteknisk forskrift) sier en del om offentlige bygg og krav til universell utforming, samt sikkerhet i bygg med tanke på heis og rømningsveier. Den sier også noe om uteoppholdsareal og at disse skal utformes slik at personer ikke utsettes for fare (§ 8-3).

[Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.](#) (arbeidsmiljøloven) vil også gjelde for barnehage- og skolelokaler, da disse brukes av ansatte i arbeidstiden. Arbeidsmiljøloven stiller krav til det fysiske arbeidsmiljøet (§ 4-4) på områder som går på blant annet bygningsmessige forhold, som inneklima.

Helsedirektoratet har utgitt en [nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge](#). I denne gis det sterke anbefalinger om hvilke kompetanse de som arbeider med barn og unge bør inneha og hvilke rutiner vi som kommune må ha på plass for å skape best mulig samordning av tjenester som sikrer god oppfølging av barn og unge det er knyttet bekymring til.

3.2 Rettslig grunnlag for strukturendringer

Det er flere lover og forskrifter som regulerer struktur, bygg, uteområder og innholdet i barnehage og skole.

Opplæringsloven sier noe om hvilken skole eleven skal gå på (§ 2-6):

«Elevene har rett til å gå på ein skole i nærmiljøet. Kommunen kan gi forskrift om skolekrinsar. Ved tildeling av skoleplass og fastsetjing av forskrift om skolekrinsar skal kommunen leggje særleg vekt på kva skole som ligg nærast heimen. Kommunen kan også ta omsyn til topografi, trafikktilhøve og kapasiteten på skolane, og at barn i same nabolag skal få gå på same skole. Etter søknad kan eleven takast inn på ein annan skole enn den eleven har rett til å gå på».

Denne loven kommer til anvendelse i kommuner der man har flere skolekretser. I Sømna har man ikke en forskrift om skolekretser og hverken opplæringsloven eller annet lovverk har innholdsmessige regler som omhandler endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten og må bygge på kommunestyrets

økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer, jf. [Udir -2-2012, oppdatert 01.08.2024.](#)

Alle kommuner har en lovfestet plikt til å tilby plass i barnehage til alle barn i kommunen med rett til plass. Med tanke på barnehagestruktur kan kommunen som barnehageeier legge ned egne barnehager hvis behovet endres, men kommunen kan ikke redusere antall godkjente plasser i private barnehager slik lovverket er i dag.

Kommunale vedtak om endring av barnehage- eller skolestruktur er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og det er ikke et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter for enkeltpersoner. Dermed kan det ikke påklages på samme måte som et enkeltvedtak. Det er likevel et forvaltningsrettslig prinsipp at forvaltningen skal treffe vedtak etter at saken har vært behandlet på en forsvarlig måte. Det betyr at saken må være tilstrekkelig opplyst før det blir gjort et vedtak. I en sak om strukturer innen oppvekst vil det være viktig at kommunestyret har kjennskap til synspunktene til de som berøres av endringen før vedtak fattes.

3.3 Arealnormer for skole og barnehage

[Helsedirektoratet](#) har utarbeidet en veileder som beskriver arealnormer innenfor barnehage og skole.

3.3.1 Arealnormer skole:

Denne sier at et klasserom bør være 2,5 kvadratmeter per elev, med mindre klassen disponerer tilleggsarealer/grupperom i nærheten av klasserommet. Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet, kan klasserommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2 kvadratmeter per elev.

I enkeltrom som f.eks. auditorier kan normen være høyere enn 2 kvadratmeter, så lenge inneklimaet er tilfredsstillende og aktiviteten i rommet er tilpasset.

Arealnorm for uteområde skolebarn er anbefalt til 50 kvadratmeter per barn. I tillegg sier forskriften noe om krav til utforming av uteområdet for at dette skal være helsefremmende og sikre mangfoldig bruk.

3.3.2 Arealnormer ansatte i skole og barnehage:

Arbeidstilsynet setter krav til areal per kontorarbeidsplass. Deres forvaltningspraksis legger til grunn at hver arbeidsplass skal ha et gulvareal på minst 6 kvadratmeter. Kravet gjelder både enkeltkontor og felleskontor og åpent kontorlandskap. Kravet gjelder også lærerkontorarbeidsplasser.

3.3.3 Arealnormer barnehage:

Veiledende norm for barns lekeareal innendørs, er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og om lag 1/3 mer (ca. 5,3 kvadratmeter) per barn under tre år. Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som leke- og oppholdsarealet inne. Normen har Kunnskapsdepartementet gitt i [rundskriv F-08-06 Barnehageloven med forskrifter og Kunnskapsdepartementets merknader](#).

4. Demografiske trekk

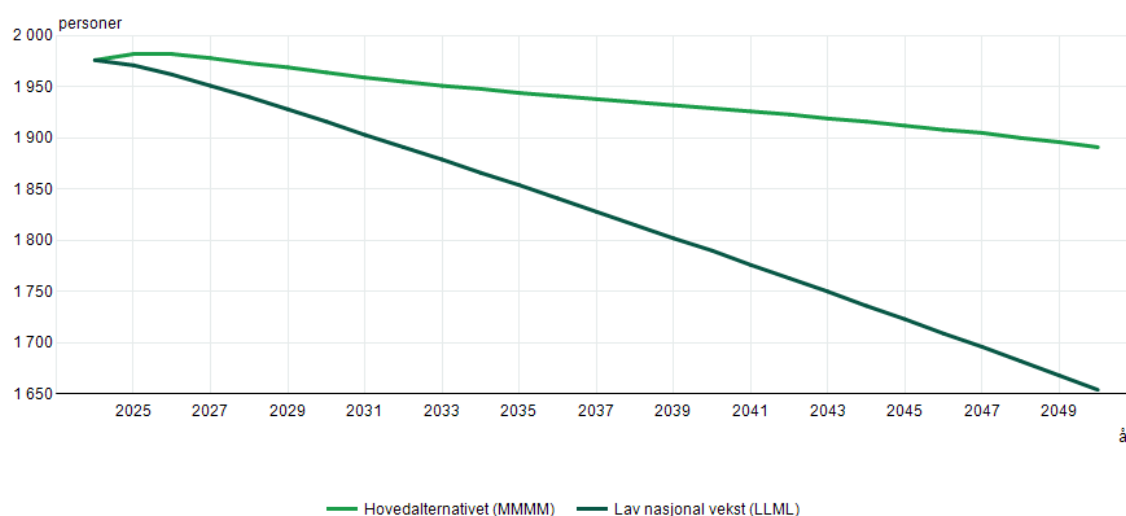
Demografi handler om befolkningens sammensetning og utvikling. Innbyggertall, aldersfordeling på disse, tilvekst og geografisk fordeling av innbyggerne i en kommune er det viktig å ha et bilde på for å kunne forstå kommunens utfordringer og utvikling over tid.

Sømna har, i likhet med mange andre distriktskommuner, opplevd en nedgang i innbyggertall de siste ti årene. Vi forventer en økning i antall eldre innbyggere de neste årene og vi har lavere fødselstall sammenlignet med noen år tilbake. De demografiske endringene vil måtte påvirke kommunens planlegging og tjenestetilbud i årene som kommer.

4.1 Befolkningsframskrivninger fram til år 2050

Som tabellene fra SSB viser (fig. 3), vil antall innbyggere i Sømna kommune bli redusert i årene framover. Dette gjelder uansett om vi følger hovedalternativet (MMMM) eller lav nasjonal vekst (LLML). Historisk utvikling viser at det er kurven for lav nasjonal vekst som stemmer med våre tall, så det mest riktige er å legge lav nasjonal vekst til grunn i våre analyser.

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter statistikkvariabel og år. Sømna.

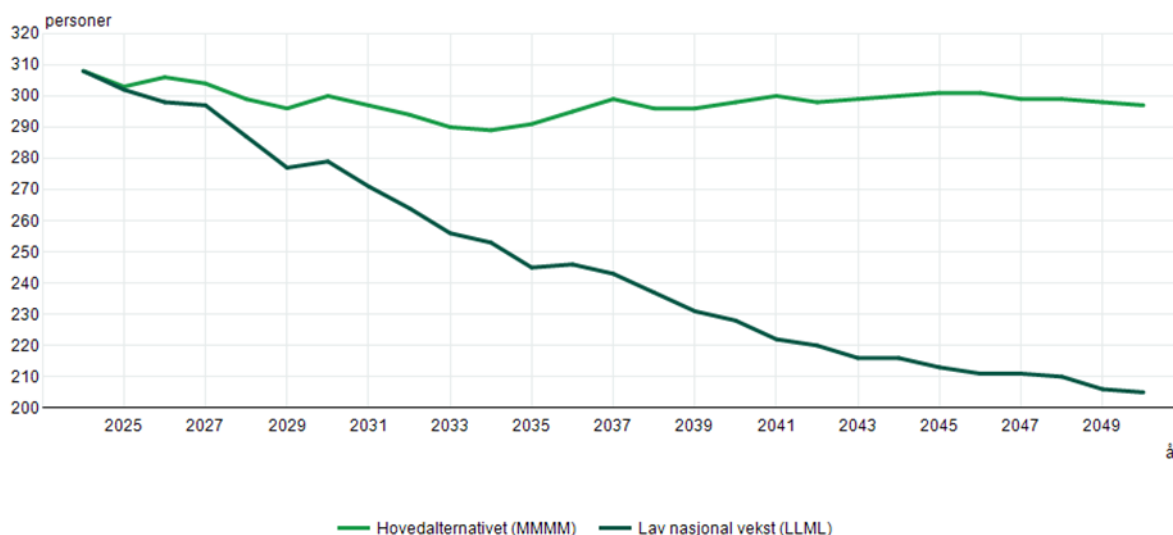

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 3 SSBs fremskrevne folkemengde i perioden 2025 – 2050.

Figur 4 viser statistisk sentralbyrås framskriving for innbyggere mellom 0 og 15 år. Også her ser vi at lav nasjonal vekst gir en betydelig nedgang i innbyggere i denne aldersgruppen.

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter statistikkvariabel og år. Sømna, 0-15 år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig 4 SSBs fremskrevne folkemengde mellom 0-15 år i perioden 2025 – 2050

4.2 Barnetall/elevtall de nærmeste årene

I tidligere utredninger har man også lagt fram fremskrevne barnetall og elevtall. Som en liten kommune har vi god oversikt over tilflytting og fraflytting, og etter en gjennomgang med Helsestasjonen i 2021 fikk vi en indikasjon på at det i snitt tilkommer 2 barn per årskull i løpet av skoleløpet. Det vil si at antall elever på hvert kull har økt positivt med 2 barn fra antall fødte. I de siste årene har bosetting av flyktninger også bidratt til en mindre reduksjon i elevtall enn forventet, likevel er det totale elevtallet redusert år for år de siste årene.

Vi har tatt for oss tabellen fra utredningen gjort i 2017, sett opp mot fasit, altså hvordan det ble til slutt (fig. 5). I dette er det viktig å ta med seg at man i forrige utredning ikke hadde tatt med mulig tilflytting i tabellen, og at man dermed antok at elevtallet ville bli noe høyere enn tabellen viste.

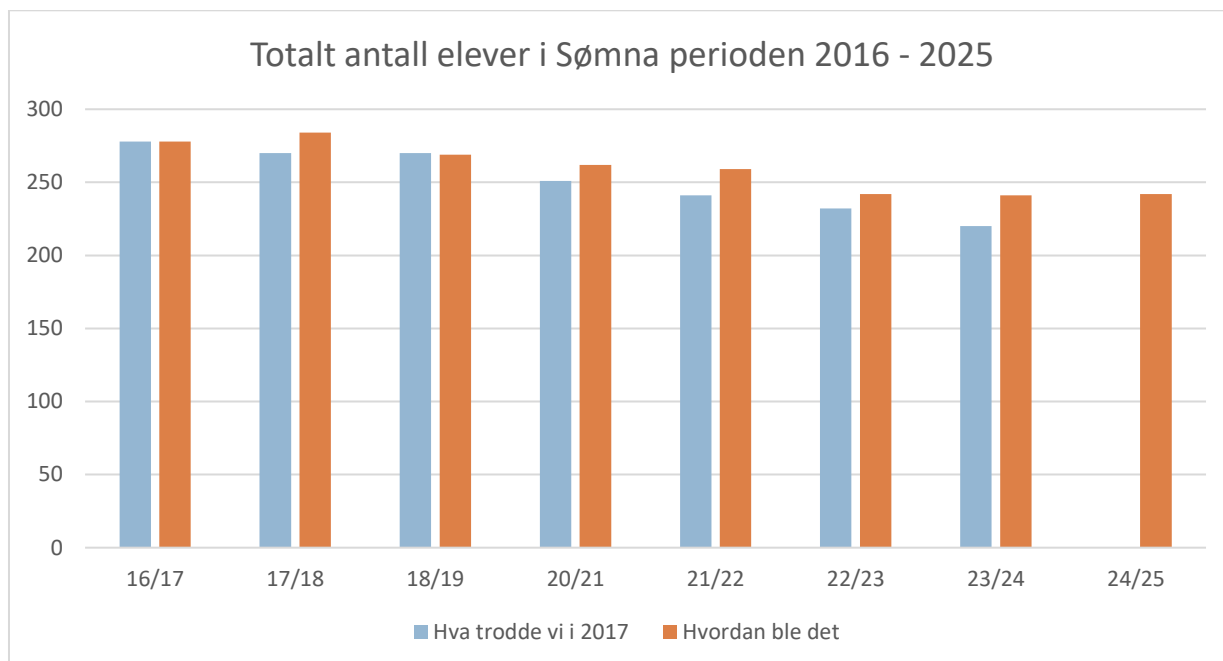

Fig 5 – totalt antall elever i Sømna i perioden 2016 – 2025.

For de neste fem årene har vi en oversikt som viser en ytterligere nedgang i elevtall. Dette er barn som er født i dag, men tallene kan endres som følge av fra- eller tilflytting. Vi vet at det totale elevtallet har økt med ca. 28 elever med bakgrunn i mottak av flyktninger de siste tre årene. Disse var ikke med i beregningen i 2017. For innværende skoleår er det 13 av våre elever som er ukrainske flyktninger.

Som tabellen (fig. 6) viser, vil elevtallet synke med ca. 45 elever i løpet av fire år. Dette må få konsekvenser for ressursbruk, og vi må tilpasse driften løpende for å sikre økonomisk bærekraftig skoledrift.

	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029
1. trinn	23	12	13	18	20
2. trinn	20	23	12	13	18
3. trinn	21	20	23	12	13
4. trinn	25	21	20	23	12
5. trinn	27	25	21	20	23
6. trinn	19	27	25	21	20
7. trinn	25	19	27	25	21
8. trinn	31	25	19	27	25
9. trinn	26	31	25	19	27
10. trinn	28	26	31	25	19
Totalt	245	229	216	203	198

Fig. 6 – Kommende elevtall i Sømna neste fem år.

Søylediagrammet under (fig. 7) viser antall barn per årskull (inkludert barn på Trælnes) som i dag er i barnehagealder. Som vi ser svinger antallet fra 12 til 22 barn i samme årskull. Av disse er det 2 barn fra Ukraina.

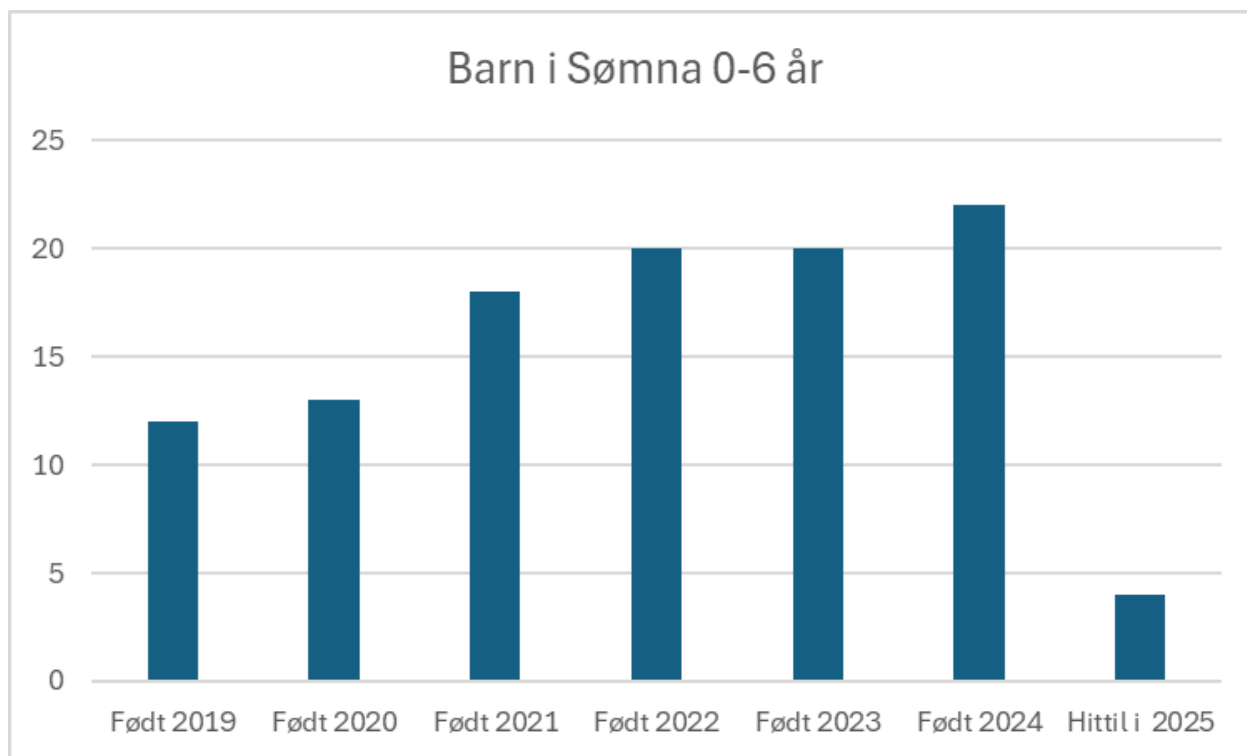

Fig 7 – barn i Sømna, inkl. Trælnes i barnehagealder.

4.3 Barnehageplasser i Sømna

Vi har i dag en overkapasitet på plasser i kommunal barnehage. Som tabellen under (fig 8) viser, har nedgangen i behovet for barnehageplass gitt seg utslag i en bratt nedadgående kurve i barnehageplasser i bruk i kommunal sektor. Dette har medført at kommunen tidligere har måttet ta grep som å legge ned Dalbotn og Sund barnehager for å samle barna i færre bygg.

I Sømna har den private barnehageaktøren i stor grad hatt stabil tilsøking og hatt full barnehage etter hovedopptak. Sømna barnehage har dermed måtte forholde seg aktivt til nedgang i barnetall årlig og justert driften deretter.

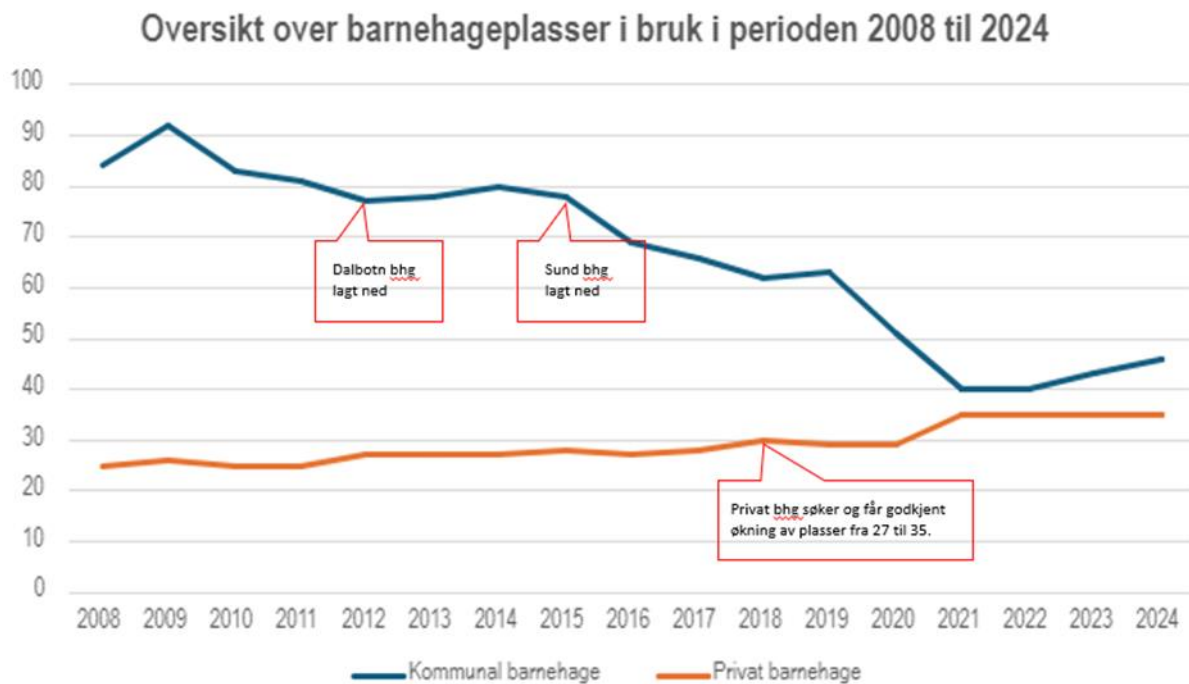

Fig 8 Oversikt over barnehageplasser i bruk i perioden 2008 – 2024 (bhg=barnehage).

I dag har vi ledige plasser i begge de kommunale barnehagene. Berg barnehage er godkjent for 42 barn og har i dag 24 barn. Vik barnehage har plass til 27 barn og har i dag 24 barn.

5. Økonomi og ressursbruk i dag

I dette kapitlet vil vi ta for oss ressursbruken innen barnehage og skole siden forrige strukturendring i 2017. Vi henter informasjon fra KOSTRA. KOSTRA er et omfattende rapporteringssystem der kommuner og fylkeskommuner rapporterer til staten ved Statistisk sentralbyrå.

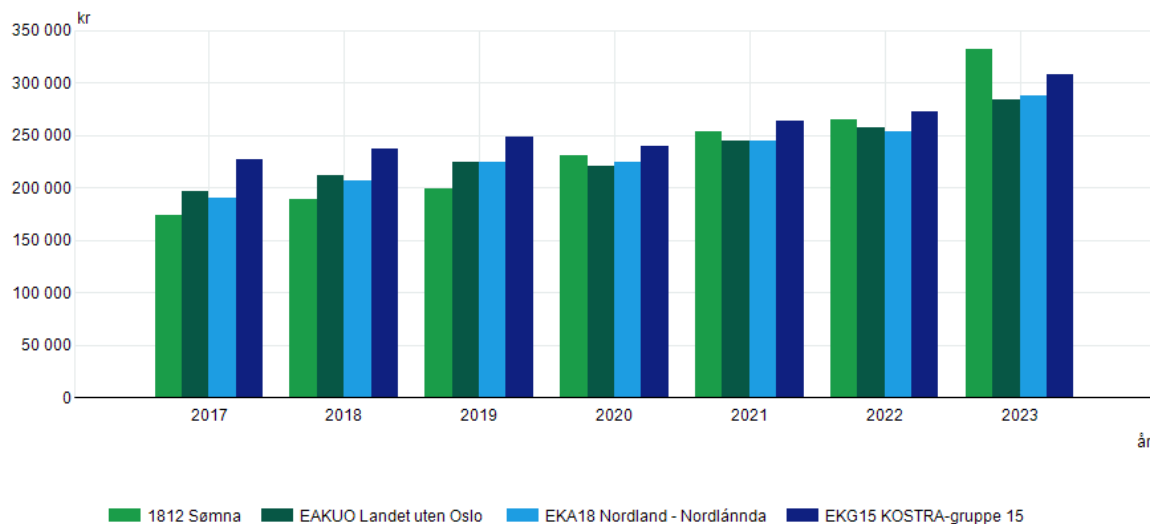
5.1 Økonomiske konsekvenser av demografiske endringer

Kommunens inntektssystem er basert på hvilke innbyggere vi faktisk har. Når noen aldersgrupper blir færre, f.eks. barn mellom 1-15 år, forsvinner også finansiering tilsvarende det reduserte antallet. Med færre barn og unge, og samtidig flere eldre med hjelpebehov, er det nødvendig å flytte ressursbruken gradvis over fra oppvekst til helse, pleie og omsorg.

Uten en endring i struktur som fører til mindre ressursbruk totalt, vil kuttene som må komme innenfor oppvekstsektoren omhandle *innholdet* i barnehage og skole, altså menneskelige ressurser og andre kostnader knyttet til innhold.

5.2 Barnehage

12379: Utgifter til barnehager, nøkkeltall, etter region og år. Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager samlet (f201, f211, f221) per barn i kommunal barnehage (kr).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 9 Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage.

Som figur 9 viser har vi hatt en økning i brutto utgifter per barn i kommunal barnehage. Dette har sammenheng med at vi har færre barn å dele kostnadene på og at det tar tid å tilpasse bemanning til barnetall.

En slik utvikling fører til at våre tilskudd til privat barnehage øker. På de siste fem årene har tilskuddet kommunen betaler til privat barnehage økt fra ca. 5 millioner til over 9 millioner (fig. 10). Tilskuddet til den private barnehagen beregnes med bakgrunn i kommunens regnskap to år tilbake i tid, altså utbetales 2025-tilskuddet med bakgrunn i 2023-regnskapet.

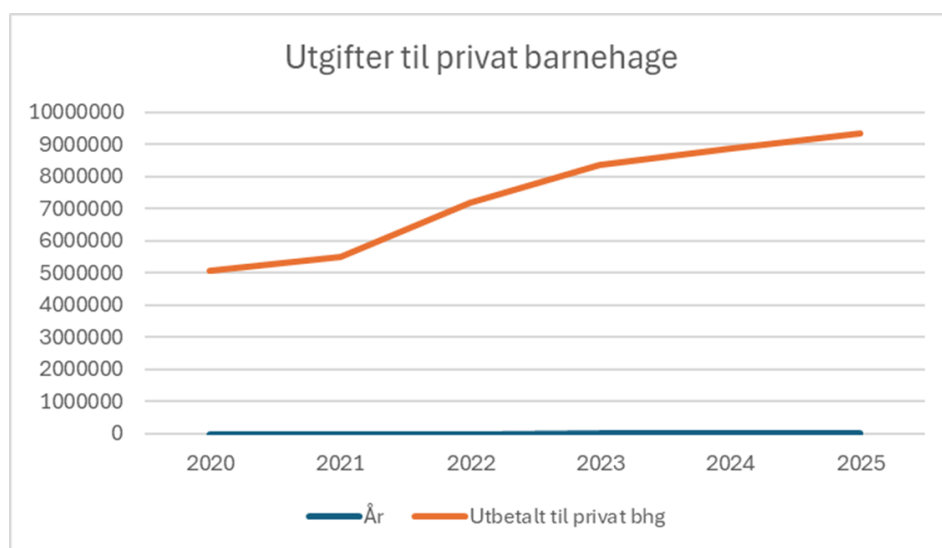

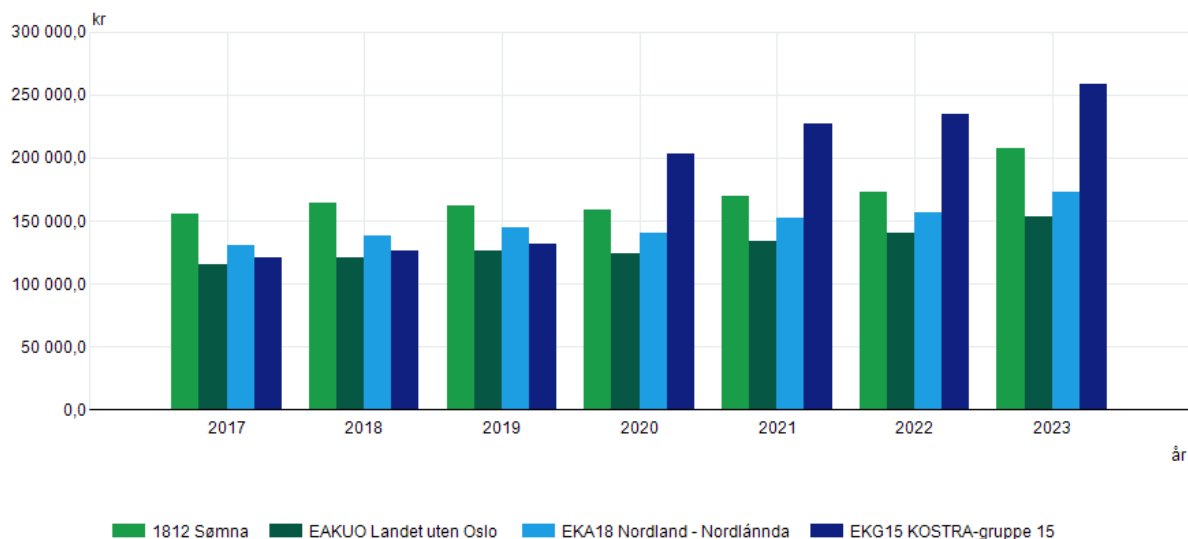
Fig. 10 Utgifter tilskudd privat barnehage siste fem år.

5.3 Skole

Vi ser av KOSTRA at også utgiftene til grunnskoleelever ligger høyere i Sømna enn snittet i Nordland (fig. 10). Vi ser her resultatet av årlig nedgang i elevtall og at vi ikke har klart å tilpasse drifta til færre elever raskt nok.

I KOSTRA grupperes kommunene dels etter størrelse og dels etter økonomi, noe som gir et bedre grunnlag for sammenlikninger på tvers av kommuner enn innbyggertall alene. Sømna ligger lavere enn KOSTRA-gruppa vi tilhører, men med vårt innbyggertall er vi i ytterkant av KOSTRA-gruppa, noe som fører til at en sammenligning bare med KOSTRA-gruppa ikke vil være like relevant.

12235: Korrigerte brutto driftsutgifter i grunnskolesektoren, etter region og år. Grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, Korrigerte brutto driftsutgifter per elev (kr).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fig. 11 Korrigerte brutto driftsutgifter per elev i grunnskolen.

Selv om vi gjennomførte kutt i skolesektoren i 2020, har likevel ressursbruken økt sakte, men sikkert i årene etter dette og vi hadde i 2023 en ressursbruk per elev som lå langt over sammenlignbare kommuner. Dette må endres uansett vedtak om skolestruktur. Vi må få til en dreining av ressurser i tråd med demografisk utvikling og vi må også finne ressursreduserende tiltak innenfor oppvekstsektoren som kan bidra til å bedre kommunens økonomiske situasjon.

6. Kvalitet i barnehage og skole

God kvalitet i barnehage- og skoledrift kan defineres ut fra flere sentrale kriterier, som er anerkjent gjennom forskning og nasjonale rammeverk.

6.1 Pedagogisk kvalitet

En av de mest grunnleggende indikatorene for kvalitet er pedagogisk praksis. Dette inkluderer bruk av varierte undervisningsmetoder, tilpasset opplæring og fokus på barns mestring og utviklingsnivå. Ifølge Kunnskapsdepartementet er det viktig at pedagogisk personale i barnehager og skoler har kompetanse til å tilpasse opplæringen til den enkeltes forutsetninger og behov.

6.2 Barns medvirkning

Barn som er aktive medskapere av sin egen læring, opplever bedre trivsel og læringsutbytte. Barnehageloven og Opplæringsloven legger begge vekt på barns rett til medvirkning, hvilket er en forutsetning for kvalitet i tilbudet. Det er anerkjent at når barn får mulighet til å uttrykke sine meninger og delta i beslutninger som angår dem, øker deres engasjement og læring.

6.3 Kvalitet på læringsmiljøet

Skolens fysiske og psykososiale miljø har også stor innvirkning på læring. Dette inkluderer tilgjengelighet til tilpassede lokaler, ro og trygghet, samt positive relasjoner mellom elever og mellom elever og voksne. Et trygt og støttende læringsmiljø er avgjørende for å oppnå gode læringsresultater.

6.4 Faglig kompetanse til personalet

Kvaliteten på opplæring er avhengig av hvor godt faglig kompetent personalet er. Dette inkluderer både pedagogisk utdanning og kontinuerlig profesjonell utvikling. Kvalitetsstudier viser at skoler og barnehager med høyt utdannede og kontinuerlig oppdaterte ansatte presterer bedre.

6.5 Samarbeid med hjem og lokalmiljø

Effektivt samarbeid mellom barnehage/skole, foresatte og lokalsamfunnet er også viktig for å støtte barns utvikling. Samarbeid bidrar til et helhetlig læringsmiljø for barna, der foreldres engasjement utgjør en signifikant forskjell på barns læringsutbytte.

6.6 Evaluering og oppfølging

Regelmessig evaluering av pedagogisk praksis og resultatene av læringsaktivitetene er viktig for å opprettholde og forbedre kvaliteten. Dette gjennomføres i det pedagogiske læringsfellesskapet i barnehage og skole. Systematisk vurdering av barns utvikling og læring bidrar til kontinuerlig forbedring av tilbudet.

7. Bemanning

Bemanning innenfor barnehage og skole er en viktig faktorsom må følges opp og styres. Vi vet at lønn er den viktigste kostnadsdriveren i en kommune, ved siden av driftsutgifter til blant annet bygg (FDV-kostnader). Det er knyttet sentralt vedtatte normtall til bemanning i skole og barnehage.

7.1 Bemanning Sømna barnehage

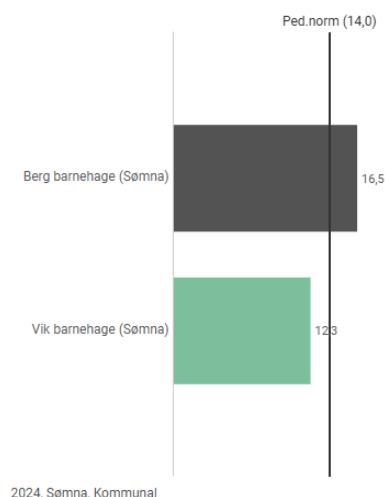
Barnehagen skal ha minst en pedagogisk leder per syv barn under tre år og en pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder.

Minimumsnormen for grunnbemanning er regulert i barnehageloven. Den sier at barnehagen skal minst ha en ansatt per tre barn når barna er under tre år, og en ansatt per seks barn når barna er over tre år. Bemanningsnormen gjelder for barnehagen som helhet. Dette er en av de faktorene som gjør at større barnehageenheter blir mer effektive ressursmessig enn små. Med små grupper og to barnehage-hus, vil et barn kunne utløse en 100% stilling som barnehagelærer, der man i en samlokalisert barnehage kan «fylle på» barn på de pedagogene man har ansatt. Det samme gjelder ansatt per barn, der man kan utnytte personalkapasiteten bedre hvis man har en mer fleksibel måte å fordele personalet på innenfor barnehagens avdelinger hvis man er under samme tak.

I Sømna barnehage hadde vi ved siste innrapportering 4,7 barn per ansatt i Berg barnehage og 5,3 barn per ansatt i Vik barnehage. I tillegg ser vi at vi har 12,3 barn per pedagog i Vik barnehage og 16,5 barn per pedagog i Berg barnehage. Her har vi en dispensasjon fra utdanningskravet, derfor vises søylen som grå og at vi ikke er innenfor ordinær pedagognorm på 14 (figur 12).

Barn per barnehagelærer

Fargene viser om barnehagen oppfyller pedagognormen. Grønn = oppfyller, Grå = oppfyller med disp., Rød = oppfyller ikke.

Barn per ansatt

Fargene viser om barnehagen ligger over eller under bemanningsnormen. Grønn=under eller lik, Rød = over.

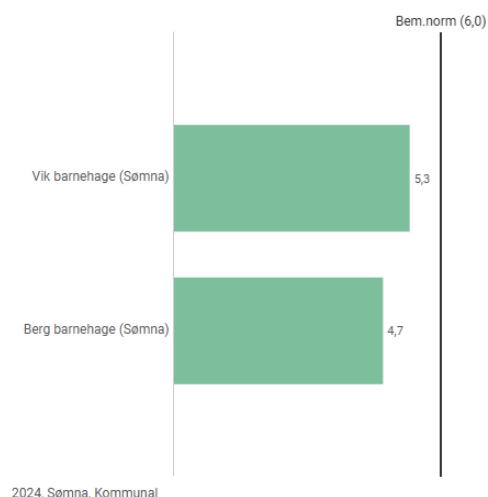

Fig. 12 oversikt over bemanning i Sømna barnehage per 2024.

7.2 Bemanning Sømnskolen

Innenfor skole er det også sentralt gitte bemanningsnormer, også kalt lærernormen.

Normen ble vedtatt av Stortinget i 2017, og innført fra og med skoleåret 2018/19. Normen gjelder som et minstekrav på hovedtrinn på hver enkelt skole. For 1.-4. trinn skal det være

maks 15 elever per lærer, mens på 5.-7. trinn og 8.-10. trinn, er grensen satt til maks 20 elever per lærer.

For å beregne lærertetthet deler man antall lærertimer som er i bruk med antall elever i ordinær undervisning.

For Sømnskolen ser lærertettheten (antall elever per lærer) slik ut for de siste fem skoleår:

	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
1.- 4. trinn	12,5	14,0	14,3	14,6	12,2
5.- 7. trinn	19,8	14,6	13,9	14,0	13,3
8.- 10. trinn	11,5	13,9	14,2	14,5	14,9

Totalt har vi inneværende skoleår 4,8 lærerårsverk mer enn minstekravet for lærertetthet i Sømnskolen. Dette er i tillegg til de ressursene som er bundet opp til enkeltvedtak. Dette vurderes som ressurser det vil være mulig å redusere de nærmeste årene, når vi samtidig vet at elevtallet reduseres med ca. 45 elever på få år.

8. Kompetanse og rekruttering – utfordringer fremover

Per i dag har vi en høy andel kvalifisert personale i Sømna barnehage og i Sømnskolen, men vi ser at trenden er i ferd med å snu. Vi har for første gang på lenge en pedagogisk leder på dispensasjon, da vi ikke lyktes å rekruttere barnehagelærer ved utlysning. Dette gjelder også privat barnehageaktør som inneværende barnehageår har to dispensasjoner på pedagogisk utdanning. Vi ser også at vi mangler lærere innen enkelte fagområder.

Tilsetting i lederstillinger i kommunal sektor har også vist seg å være utfordrende i vår region. Ledelse av profesjonsfellesskapet i barnehage og skole handler om å skape en kultur for læring, samarbeid og utvikling blant ansatte. Det å legge til rette for refleksjon og erfaringsdeling om pedagogisk praksis og bruke forskning og egne resultater for å forbedre opplæringen og læringsmiljøet, er viktig for en leder innen barnehage og skole. Med små enheter blir profesjonsfellesskapene mindre og mer sårbare.

I regjeringens strategi [Flere lærere i barnehage og skole – Strategi for rekruttering i lærerutdanningen og læreryrket 2024 – 2030](#), skisseres det en del utviklingstrekk og utfordringer vi i små kommuner står ovenfor i årene som kommer og det lanseres også en del mål og tiltak for perioden:

- Gi ansatte gode muligheter for kompetanse- og karriereutvikling.
- Styrke laget rundt barnet, bidra til at lærere kan bruke tid på kjerneoppgavene.
- Utvikle kvaliteten på arbeidet i barnehage og skole, med nok kvalifiserte ansatte.
- Stimulere til langsiktig og kontinuerlig kvalitetsarbeid i barnehage og skole.

For å kunne ha fokus på dette kreves det langsiktig planlegging og forutsigbarhet med tanke på bemanning og kompetanse. Forutsigbare økonomiske rammer vil da være avgjørende for å lykkes.

9. Trygt og godt barnehage- og skolemiljø

[Barnehageloven](#) regulerer hvordan barnehagen skal sikre at barna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Barnehagene skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring. Videre har barnehagene en lovfestet aktivitetsplikt, som skal sikre at barnehagen følger opp tilfeller der barnehagebarn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Dette betyr at barnehagen ikke skal godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Aktivitetsplikten innebærer at alle ansatte skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Hvis et barn opplever at det ikke er trygt og godt å være i barnehagen, skal barnehagen sette inn egnede tiltak.

[Opplæringsloven](#) sier at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. I likhet med barnehagen, har skolen en aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø. Alle som jobber på skolen, skal gripe inn mot krenkelser. De skal i tillegg følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø og melde fra til rektor hvis det ikke er tilfellet. Skolen har plikt til å undersøke saken og skal sette inn egnede tiltak. Elever og foreldre som mener skolen ikke klarer å løse saken kan melde den til statsforvalteren.

Ved en eventuell omstrukturering av barnehage- og skolesektoren i Sømna vil det bli svært viktig å ha en god strategi for å sikre at barnehage- og læringsmiljøet blir ivaretatt fra dag en. Det å legge gode planer for en sammenføring av barnegrupper som gir trygghet i nye omgivelser vil være viktig. Dette arbeidet må starte så snart man har et vedtak å forholde seg til i saken.

10. Kjøring, skoleskyss og trafiksikkerhet

10.1 Skoleskyss

Av Sømnskolen 245 elever er det 172 elever som har skoleskyss i dag. Det gjelder 56 elever ved Berg skole og 116 elever ved Vik skole.

I dag er det 31 elever ved Berg skole som kan gå til skolen ifølge skyssweb (systemet hvor vi innrapporterer de som har rett på skoleskyss). Hvis vi flytter alle skoleelevene til Vik skole, vil det være 24 av de som bor i nærheten av Vik skole, og som i dag tar buss til Berg, som kan gå til skolen. Det vil da være 63 som vil ha rett på skoleskyss, vi får altså en økning på 7 elever som har rett på skoleskyss basert på dagens fordeling og bosetting av elever.

Det er ikke gitt at alle elever kommer til å benytte seg av skoleskyssen. Det ser vi også i dag. Noen elever er påmeldt SFO og kjøres dermed av foresatte før skolestart.

For foresatte som bor nord for Vik og som skal til Brønnøy på jobb, vil det bli en omvei hvis de må kjøre til Vik med elevene. Tid beregnet er 7 minutter hver vei (fra 70-sonen på Berg til Vik skole), noe som gjør at foresatte må beregne 14 minutter ekstra tid hver morgen og hver ettermiddag ved levering og henting av de minste elevene.

Vi har sett på hvor skoleelevene i Sømna bor med tanke på avstander til skole i dag. Kartene viser at vi har elever helt fra Sør-Kvaløy til Trælnes, men at antallet Trælneselever vil reduseres de nærmeste årene.

Fig 13 Geografisk fordeling av elever fra 1.-4. trinn i dag.

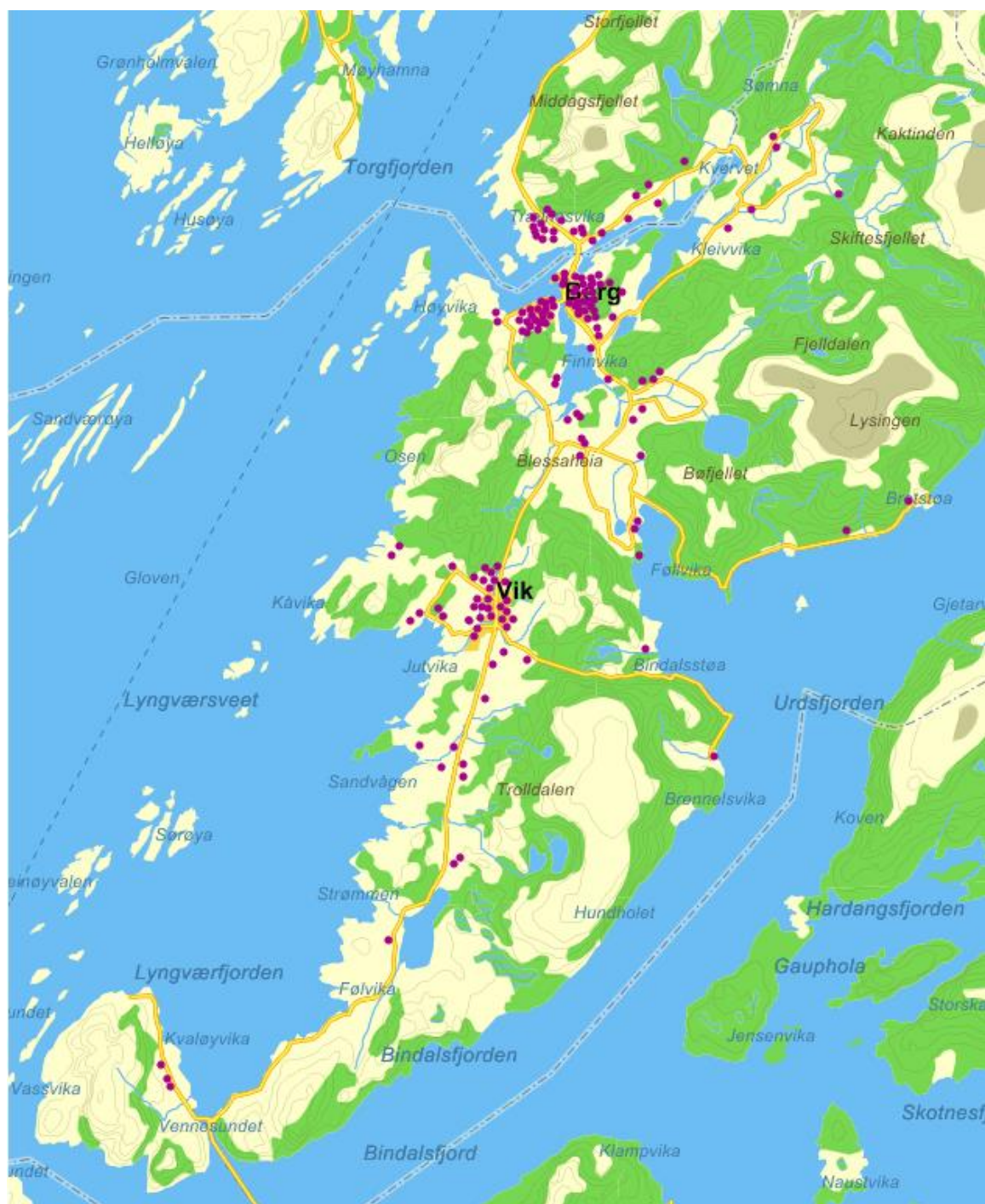

Fig. 14 Geografisk fordeling av elever 5.-10. trinn i dag.

10.2 Nordland fylkeskommunes vurdering av skoleskysstilbudet

Vi har bedt Nordland fylkeskommune (NFK), som har ansvar for skoleskyss i kommunene, om å si noe om hvilke følger en eventuell sammenslåing av skolene til en skole i Vik vil ha for skoleskyssen.

10.2.1 Reisetid og logistikk – svar fra NFK

- Samlokalisering med alle elevene på Vik skole vil kunne ivaretas med et skyssopplegg likt det som i dag kjøres til og fra denne skolen.
- Kapasitetsøkning vil kunne ivaretas med samme bussmateriell som nå, slik at dette ikke vil gi større utfordringer enn dagens organisering.
- Skyss for elever bosatt nord i kommunen vil etter en eventuell endring gi mindre ventetid/reisetid enn i dag. Dette på grunn av at det ikke vil være nødvendig å ta hensyn til start-tid på to skoler ved organisering av skyssen. I tillegg vil det bli spart tid til av/påstigning ettersom man ikke skal innom Berg skole. Elever som bor nord for Berg skole vil da få kortere reisetid til skolen siden avgangstiden kan settes litt senere.
- En eventuell midtskyss kan man legge til en dag der øvrige elever har senest slutt. Dette vil gi bussene mulighet til å rekke tidsnok tilbake etter første hjemkjøring. Planleggingen av midtskyss ønsker vi (NFK) å være aktiv part i. Vi vil kunne legge inn en midtskyss når det er klart hvilken dag dette er ønsket.
- Organisering av skyssen vil kunne gjøres på samme måte som det som kjøres til og fra Vik skole i dag.

I sum vil en samlokalisering av elevene gi kortere reisetid og kanskje ventetid ved skolen enn det som er tilfelle i dag.

10.2.2 Kostnader:

Ut fra det Nordland fylkeskommune (NFK) kan se er det bare de to laveste satsene for egenandel/bussbillett, som vil komme til bruk i kommunen. Laveste takst gjelder reiser inntil 9 kilometer, mens neste sats gjelder reiser opp til 24 kilometer. Så vidt NFK kan se er det ikke elever som har lenger skolevei enn 24 kilometer. Avstanden mellom Berg skole og Vik skole er i underkant av 9 kilometer. Elever som bor lenger nord enn dette, vil da få høyeste sats.

I dag er det elever som bor i nærheten av Vik skole og har skyss til Berg. Disse vil dermed ikke ha skyss i fremtiden og derfor gi en innsparing for kommunen.

Med dagens bosetting og elevtall, der det er beregnet at 7 nye elever vil trenge skoleskyss, vil dette medføre en kostnadsøkning på 28 kr. per elev per dag i 190 skoledager, totalt kr. 37 240,-. Når vi da trekker bort utgifter til svømmeskyss, som utgjør kr. 16 000,- per måned i 9-10 måneder, vil skyssutgiftene totalt reduseres ved en samlokalisering av elevene på Vik skole.

10.3 Trafikksikkerhet

Både Berg og Vik skole er nært Riksvei 17. I dag er det 60 sone forbi Berg skole og 40 sone og miljøgate forbi Vik skole. Kommunen har sendt inn søknad til Nordland fylkeskommune om å redusere fartsgrense gjennom Berg, fra bakketoppen sør for Berg og forbi skolen. I

områdereguleringen for Berg som ble vedtatt i desember 2024 er det også gjort endringer som vil bidra til å øke trafikksikkerheten gjennom og i Berg sentrum.

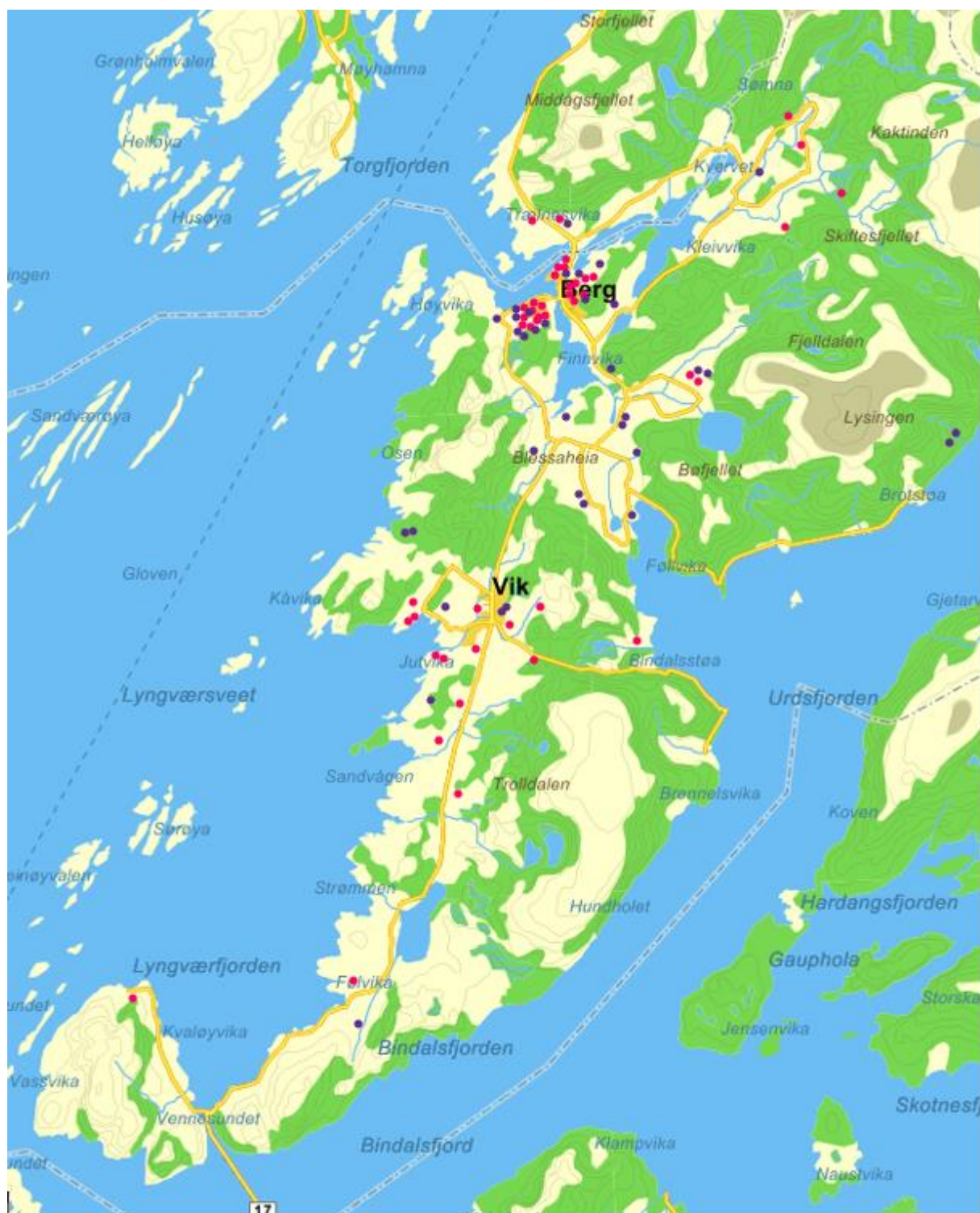
Ved en eventuell flytting av barn til nye bygg, må vi se på ulike tiltak med tanke på parkering for ansatte og foresatte som skal hente/levere, bussenes kjøremønster, og forsvarlig inngjerding av barnehage-/skoleområdet.

10.4 Levering og henting i barnehage

For familier som bor sør i kommunen vil det bli lengre vei for å levere barn i barnehage. Hvis man ikke skal videre til jobb i Brønnøysund vil dette bli en omvei for de foresatte.

Vi har sett på hvor dagens barnehagebarn i kommunen bor (fig. 15) og ser at valg av barnehage ikke nødvendigvis handler om nærhet for alle familier, men at man velger barnehage basert på andre kriterier også.

Kartet viser dagens bosetting og er et øyeblikksbilde. Det er per i dag 12 barn som går over til skole neste skoleår, dette kan endre kartet noe.

Rosa prikk: kommunal barnehage
Lilla prikk: privat barnehage

Fig. 15 Geografisk fordeling av barn i barnehage fordelt på privat og kommunal aktør.

Hvis vi får en samlokalisering av kommunale barnehager på Berg må vi vurdere nærhet til barnehage ved bosetting av nyankomne flyktninger som ikke har bil.

11. Areal

I dette kapittelet skal vi si noe om areal, behov og muligheter ved eventuell ny bruk av skolebyggene.

11.1 Alternativ 1

Alternativ 1:

1.-10. trinn samles på Vik skole.

Sømna barnehage samles i lokalene på Berg skole.

Det har vært gjennomført flere gruppearbeid blant ansatte som har resultert i flere skisser til hvilke behov og muligheter man har med tanke på samlokalisering av all skoledrift på Vik skole. Disse skissene ble sendt over til arkitektfirmaet Arcon, som var dette firmaet som hadde oppdraget med å tegne planene for Vik skole i 2013. Arcon har laget noen foreløpige skisser for å vise mulighetene og for å finne løsninger på de behov som er skissert som mest nødvendige. Arcon har benyttet konsulent firma Norconsult for å ivareta de tekniske fagene innenfor VVS. De har i tillegg foretatt nødvendige beregninger for å ivareta krav innenfor luftkvalitet, universell utforming, brannsikkerhet m.m.

Områder det er foretatt beregninger på:

- Garderobeløsning for alle ansatte og elever.
- Beregning av antall elever og forslag til plassering i klasserom.
- Arbeidsrom for alle lærere.
- Tilgang til grupperom for alle klassetrinn, for blant annet å ivareta kravet til nærhet. grupperom når man benytter 2 m² som netto areal per elev.
- Antall møterom.
- Økt størrelse på personalrom og toalett for ansatte.
- Base for SFO.
- Utbedring av rullestolrampe for å imøtekomme dagens krav.
- Ventilasjon.

I skissene under (fig. 16-18) ser man hvordan ulike funksjoner *kan* løses. Løsningen innebærer at SFO legges til dagens kantinearealer sammen med bibliotekfunksjonen i et slags allrom. Bruken av rommet bør da organiseres på en hensiktsmessig måte. Hvis biblioteket flyttes, er det også sett på om det tidligere biblioteket kan fungere som klasserom, noe som kom opp som innspill fra ansatte. Bibliotekrommet er stort nok til et

normalt klassetrinn, men to grove betongsøyler sentralt i rommet hindrer sikt fra elevpultene inn mot læreren ved undervisning på tavla/smartboard. Det vil si at kun 11-12 elevpult vil kunne få en brukbar plassering her. En annen utfordring med bruk av biblioteket til klasserom for småskolen, er kryssingen av elever ved trappen opp til mellomtrinnets lokaler i 2. etasje. Her vil elever fra småskolen måtte gå mot strømmen av elever fra mellomtrinnet i hvert friminutt. Det er derfor å forvente at det kan oppstå uønsket knuffing og bråk mellom elevene i en slik situasjon. Litt av det samme problemet kan oppstå om SFO-funksjonen legges til bibliotekarealet eller kantinerommet, men SFO har ikke like hyppig forflytning mellom garderobe og base i ordinær skoletid.

Kapasiteten til skolens teamrom/arbeidsrom vil også bli for liten etter sammenslåing. Det foreslås at biblioteket flyttes til kantinearealet slik at arealet kan benyttes som arbeidsrom for lærere. Bibliotekrommet er såpass stort at det blir mange nok arbeidsplasser til at et av de mindre arbeidsrommene (i 2. etasje) kan omdisponeres til grupperom.

Personalrom utvides ved ombygging og vil gi plass til 58 ansatte samtidig. I sammenheng med dette økes antallet ansattetoiletter fra 5 til 7. Nytt grupperom etableres i lokalene for sløyd. Ombygging av rampe ved småskoleinngangen tilfredsstiller anmerkninger i forbindelse med branntilsyn.

Det understrekes at dette er skisser for å vise mulighetsrommet innenfor dagens skolebygg på Vik skole. Hvis alternativ 1 blir vedtatt må det settes ned en gruppe for å planlegge bruken av rommene ut ifra behovet skolen har.

For skolegården/uteområdet er det lagt inn penger i kalkylen til å gjerde inn skolegården mot veien og mot nord, samt etablere en lekeplass for de minste elevene der.

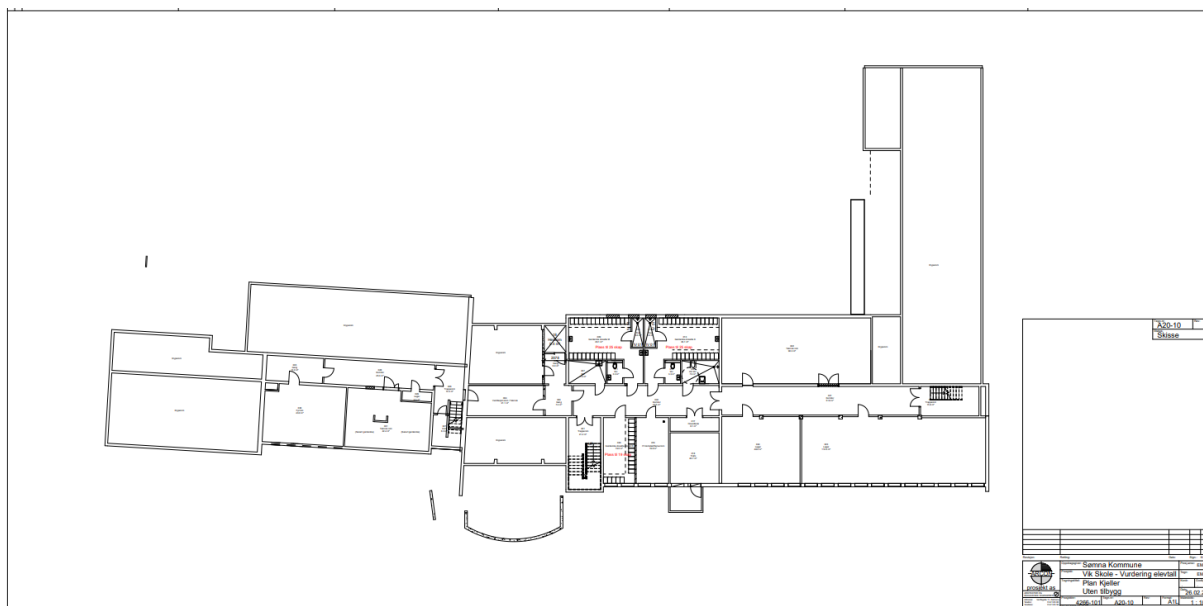

Fig 16 Kjelleretasjen Vik skole, med inntegnet mer garderobeplass voksne.

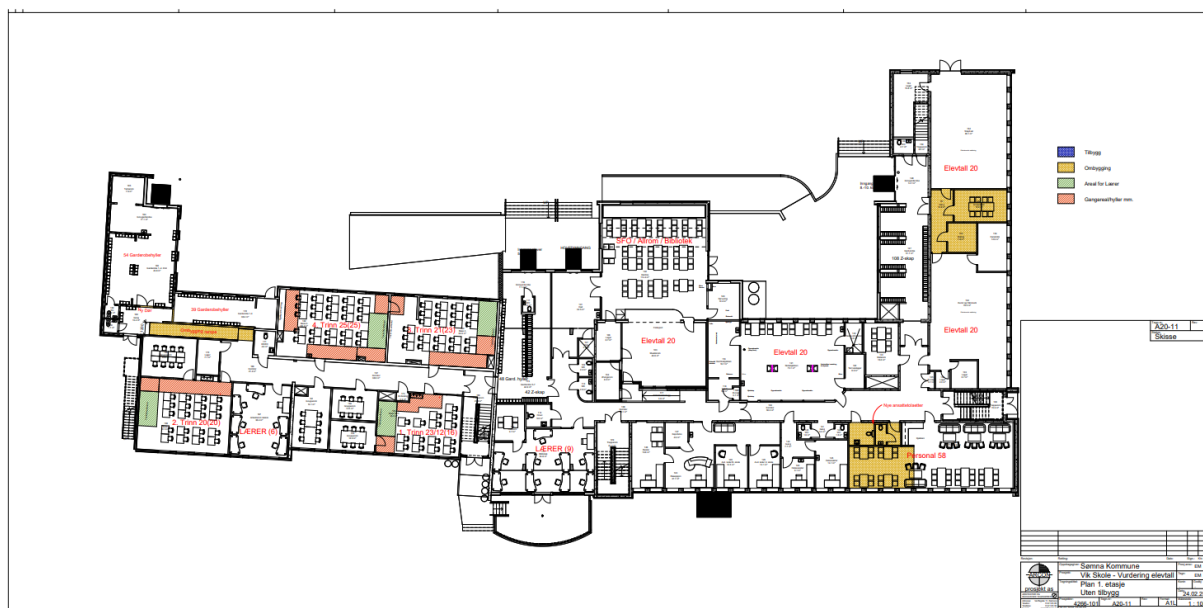

Fig 17 1. etg. Vik skole med forslag til endring i gult.

Fig 18 2. etg. Vik skole med noen justeringer på rominndeling og tenkt bruk av rom.

Ved Alternativ 1 (sammenslåing av skolene) åpner det seg flere muligheter for bruk av uteområdet for barna i Sømna barnehage i Berg skole. De vil da kunne ha tilgang på baksida av skolebygget mot vest, der det er mer skjermet for vei og vind, samt mer naturtomt, med bakke og skog. Dette svarer ut noen av bekymringene for nærhet til vei/støy, samt vindforholdene ved østavind.

11.2 Alternativ 2

Alternativ 2:

1.-4. trinn og Sømna barnehage samlokaliseres på Berg skole.

5.-10. trinn lokaliseres som i dag på Vik skole.

Dette alternativet baserer seg på sak om samlokalisering barnehage og skole i Berg skole, som ble fremmet i 2021 og sak som ble fremmet oktober 2024, i forbindelse med økte kostnader til planlagt renovering av Berg barnehage.

I dette alternativet har Lyngstad arkitekter tidligere skissert en løsning for en mulig samlokalisering av skole og barnehagedrift på Berg, i lokalene til Berg skole. Løsningen det her ble sett på er i grove trekk å flytte skolens administrasjon opp i andre etasje ved skolen, og benytte dagens administrasjonsbygg og deler av dagens garderober/inngangsparti, til barnehageformål.

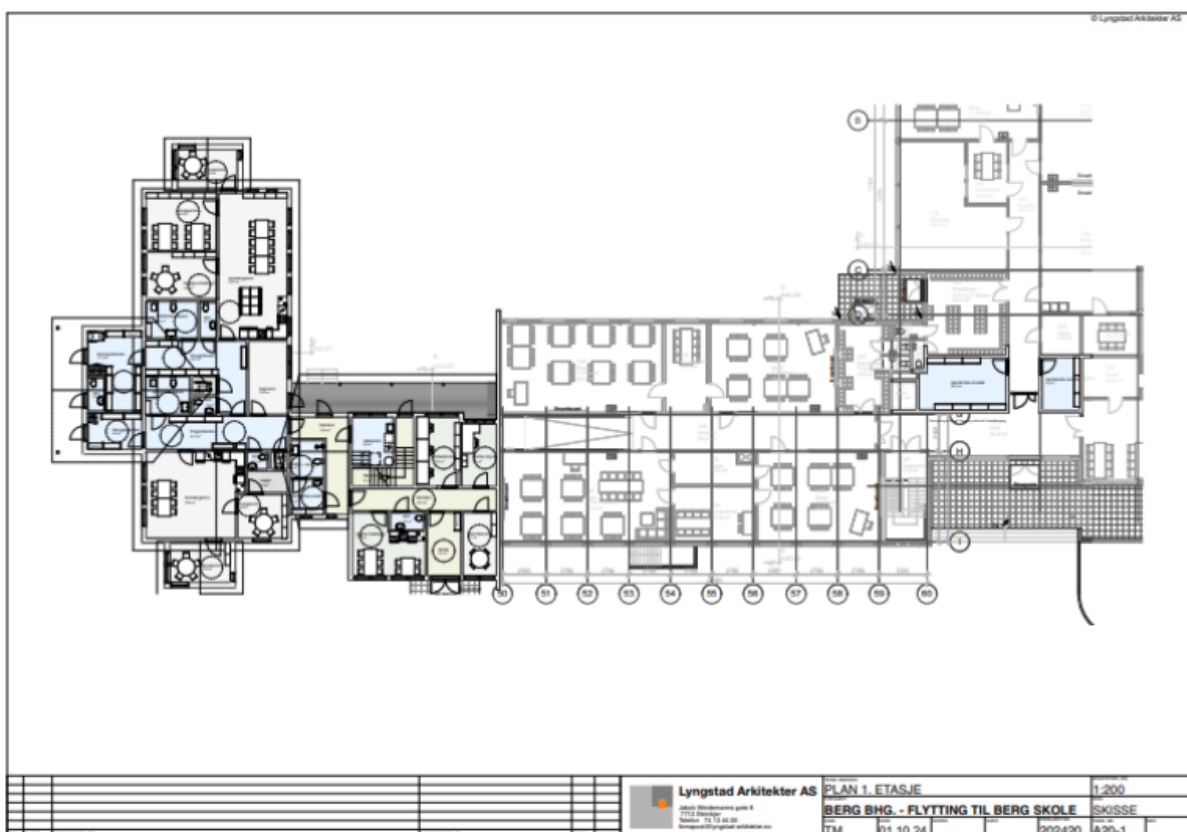

Fig. 19 Plantegning av ny barnehagedel i adm. avdeling Berg skole.

I dette alternativet ble det lagt opp til tre små tilbygg: et nytt inngangsparti i sør, med garderober for barna og et grupperom i hver ende av avdelingene. Administrasjonsavdeling med arbeidsrom for pedagogiske ledere, kontor for styrer, samt personalrom, ble lagt inn mot veggen til skoledelen av bygget. Det var tenkt at uteplass for vogner/soveplass ble bygd inn i kroken der dagens inngang mot vest er.

Det ble tegnet inn garderobe for ansatte i skole og SFO i byggets 1. etg. i to rom som i dag benyttes av helsesykepleier og som biblioteksrom og det ble planlagt nytt kontor for helsesykepleier i administrasjonsdelen i 2. etg. Plassering av bibliotek i skolebygget skulle vurderes av brukergruppe hvis dette alternativet ble valgt.

Med dette alternativet ville SFO miste sitt baserom i 2. etg. og det var tenkt at et klasserom ble avsatt til SFO-base.

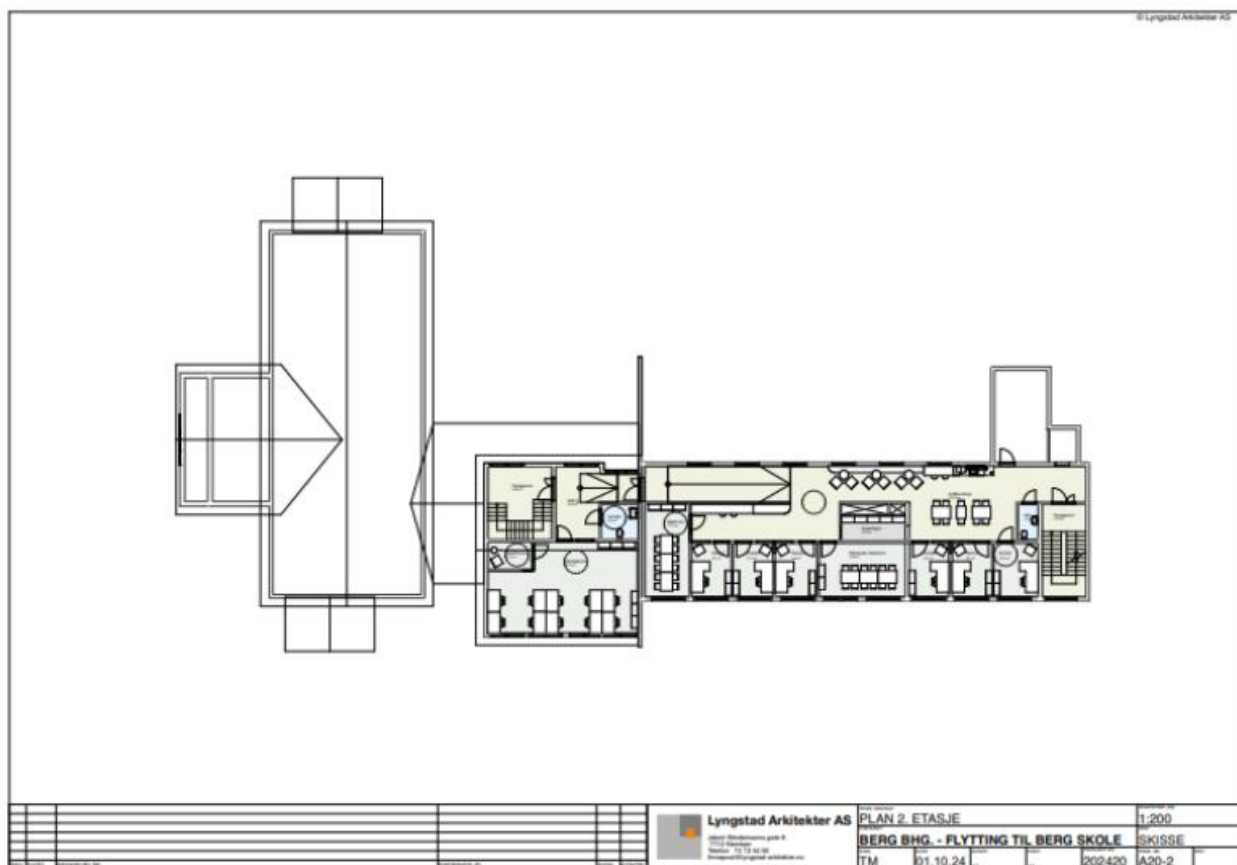

Fig 20 Plantegning av ny adm. Avdeling for skole – 2. etg. Berg skole.

Administrasjonsavdeling for skole var tenkt inn i 2. etg. og inneha cellekontor, møterom, arbeidsrom for lærere og felles spise/pauseareal.

Fig 21 Fasadetegning 1- barnehage inn i Berg skole.

Fig 22 Fasadetegning 2 – barnehage inn i Berg skole.

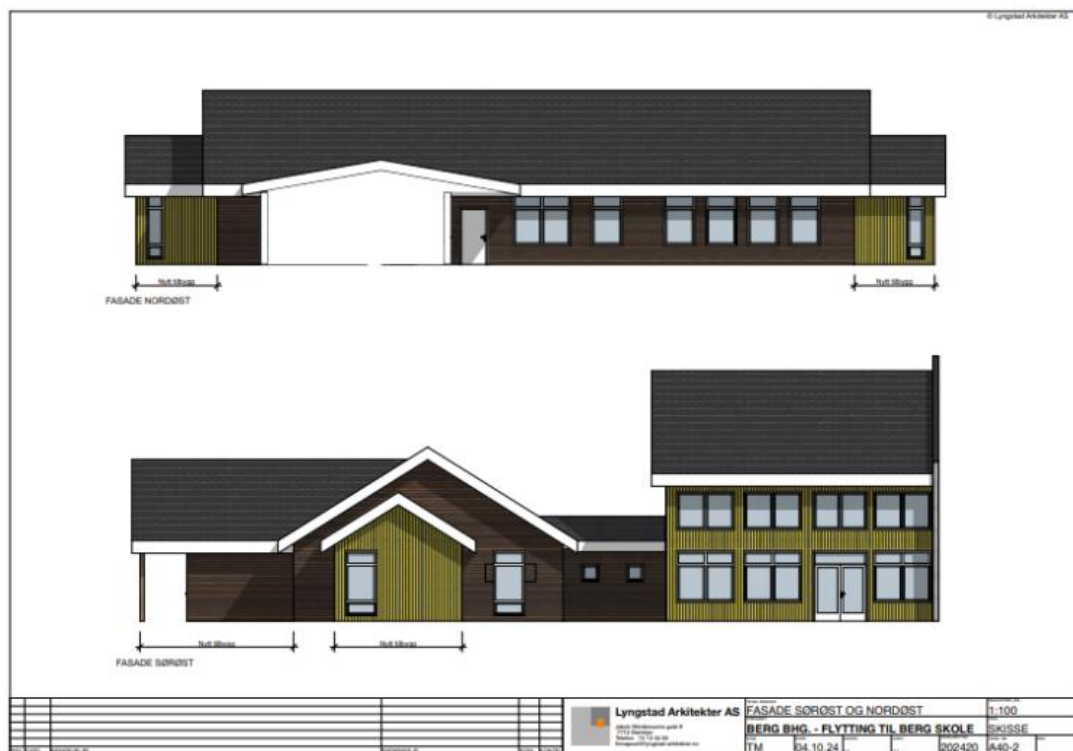

Fig 23 Fasadetegning 3 – barnehage inn i Berg skole.

Fig 24 Skisse over uteområdet ved tidligere skissert alternativ barnehage inn i Berg skole.

Hvis man går for alternativ 2, en samlokalisering mellom barnehage og skole på Berg, vil vi kunne gå videre med disse skissene. Det er kommet innspill på skjerming mot vær og vind og det å lage kupering på området for å gjøre det mer variert.

Det må settes ned en brukergruppe som bidrar i å utforme det endelige resultatet, på samme måte som det har vært gjort i tidligere prosjekter.

11.3 SFO - skolefritidsordning

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for 1.–4. trinn og for barn med særskilte behov for 1.-7. trinn. I Sømna har vi i dag SFO-tilbud ved Berg skole for 1.-4. trinn.

Ved en eventuell flytting av skoledrift til Vik skole, vil det være viktig at SFO fremdeles har sin egen base. Samdrift av øvrige rom må påregnes.

Per i dag er det ca. 60 elever er påmeldt SFO-tilbudet, men ikke alle bruker dette fullt ut. Det er innført gratis kjernetid på 12 timer per uke for 1.-3. trinn, noe som har gitt flere barn med halv plass, og det er også mulig å ha tilbud bare enkeltdager eller morgener.

I og med at elevkullene varierer fra år til år vil også antallet barn på SFO variere.

12. Mulig fremtidig bruk av kommunale bygg - oppvekst

Hvis kommunestyret ender med å vedta en ny struktur i oppvekst, vil dette legge føringer for videre utredning av bruken av alle kommunale bygg, jf. budsjettvedtaket i kommunestyret 12.12.24:

- 5) Det settes i gang et arbeid for å se på bruken av all kommunal bygningsmasse, herunder også lokaler som leies i dag, med mål om å utnytte lokalene vi eier på best mulig måte med hensyn til driftskostnader. Vedtatte strukturer i oppvekst vil være førende for videre bruk av all kommunal bygningsmasse. Herunder ligger også vurderinger om lokaler til kommunehus.

Hvilket alternativ som velges, hvis det i det hele tatt blir et vedtak om endring, gir nye muligheter. Under er det skissert ulike ideer man eventuelt kan jobbe videre med hvis man kommer dit:

12.1 Hvis Alternativ 1 vedtas - mulig fremtidig bruk av Berg skole:

Alternativ 1:

1.-10. trinn samles på Vik skole.

Sømna barnehage samles i lokalene på Berg skole.

Mulig samlokalisering av kommunale tjenester:

- Flytte kommuneadministrasjonen til Berg skole for mer effektiv utnyttelse av lokaler og samling av tjenester. Vil nedskalere kommunal bygningsmasse.
- Allbrukshallen kan knyttes til barnehagen og beholdes i kommunal regi som samfunnshus/idrettshall for tettstedet på Berg. Vi har en plikt til drive arealene det er gitt spillemidler på frem til 2041, av bygningsmassens totale nettoareal på 2337 m2, utgjør dette 830 m2 (kjøkken og Allbrukshall).

Mulig salg eller utleie til boligformål eller næringsformål (den delen som ikke skal være i kommunal drift):

- Utbygging av leiligheter: Deler av bygget kan rives eller ombygges for å etablere borettslag, eldreboliger eller omsorgsboliger.
- Utleie til privat aktør: Kommunen kan vurdere å leie ut bygget til en privat aktør som kan utvikle boliger eller bofellesskap.
- Potensiale for leie av kontor-/lagerplass til lokale næringsaktører.
- Knytte bygget til akvakultursklyngen: Kan bygget huse kontorer, laboratorier eller kurslokaler for bedrifter innen akvakultur?
- Kan det etableres en inkubator for oppstartsbedrifter innen havbruk og teknologi?
- Kontorplass for fjernarbeid:
 - Utvikle et kontorfellesskap for gründere, småbedrifter og fjernarbeidere.
 - Tiltrekke seg ansatte fra større bedrifter som ønsker hjemmekontor med profesjonelle fasiliteter.

Dersom barnehagene samles i skolebygget på Berg, kan salg av barnehagebygg på Berg gi inntekter som kan investeres i nye tiltak. Det nye barnehagebygget i Vik har momskompensasjon på kr. 3 400 000,- knyttet til kommunal bruk. Dette er penger som må tilbakebetales ved et eventuelt salg.

Det er også mulig å se noe av bygningsmassen opp mot andre behov, som:

- Ombygging til utleieenheter
- Flyktningeboliger
- Boliger for unge og førstegangsetablerere, noe som kan bidra til å tiltrekke nye innbyggere til kommunen
- Kan brukes som kontorlokaler for andre etater i kommunen
- Mulighet for utleie til regionale aktører med kommunalt samarbeid

12.2 Hvis Alternativ 2 vedtas - mulig fremtidig bruk av Vik skole:

Alternativ 2:

1.-4. trinn og Sømna barnehage samlokaliseres på Berg skole.

5.-10. trinn lokaliseres som i dag på Vik skole.

Hvis skolen i Vik skal opprettholdes som i dag, med elever fra 5.-10. trinn, bør man se på muligheter for å fylle lokalene med mer aktivitet. Mulige tiltak:

- Flytte Kulturskolen og Biblioteket inn i skolebygget, gir reduserte utgifter knyttet til eksterne lokaler.
- Flytte deler av kommuneadministrasjonen og servicetorget til skolebygget.

- Andre aktiviteter og muligheter; lokaler kan benyttes til ungdomsklubb, møteplass for lag og foreninger, bruk av skolebygget til fjernundervisning og kontorfellesskap for gründere og næringsliv.

13. Hva mener de voksne?

Alternativ 1:

1.-10. trinn samles på Vik skole.

Sømna barnehage samles i lokalene til Berg skole.

Det å samle skoleelevene i Sømna i et felles bygg er noe som har vært oppe til vurdering tidligere. I «Økonomianalyse av oppvekstsektoren i Sømna kommune», fra 2019, ble det gitt en anbefaling om videre drift av to barnehager og to skoler i Sømna kommune. Det ble også sagt at skolestrukturen burde vurderes på nytt om fire år, med bakgrunn i en forventet nedgang i elevtall.

I arbeidet med ny utredning har det vært lagt opp til en bred medvirkning. Under vil et sammendrag av de ulike interessegruppers syn på de to ulike alternativene bli presentert.

13.1 Fordeler en skole i ett bygg – ansatte skole/SFO:

- Tilstedeværende administrasjon/ledelse for alle, lettere å ha ensartet og tydelig ledelse/kommunikasjon til alle ansatte i Sømnskolen
- Tettere og bedre samarbeid mellom kollegaer, større fagmiljø, flere som deltar i utviklingsarbeid på tvers av trinn, mulighet for å etablere et sterkere profesjonsfellesskap med alle ansatte i hele opplæringsløpet
- Spesialrom og basseng tilgjengelig for alle elever
- Mer fleksibelt med tanke på ressurser og bruk av ansatte, lettere å dekke opp ved fravær, mindre belastning på enkelte, krevende oppgaver kan deles på flere, høyere andel ansatte som kan bidra på SFO, tettere med voksne til inspeksjon
- Kortere vei til alle til lege/tannlege – mindre tid går bort fra undervisning for de minste
- Kortere ventetid på skolebussen, mindre konflikter ved lang ventetid
- Sikre den røde tråden i den 10-årige opplæringa, bedre informasjonsflyt ved overganger, elevene slipper et skolebytte, en overgang mindre
- Elevene kan treffe sine venner uavhengig av hvilken skole de går på, mulig med mer samarbeid på tvers av aldersgrupper – faddere for de minste osv.
- Fordel for ledelse og ha alle under samme tak

13.2 Fordeler en skole i ett bygg – FAU skole og foresatte barnehage:

- Elevene får gå på samme skole som søsken, lettere for familiene, en levering for de som har flere, en skole å forholde seg til
- Lettere å organisere/utnytte lærerressursene – sikrer læringsmiljøet til elevene, bedre utnyttelse av personalet mellom trinn
- Lettere tilgang til kulturskole, bibliotek, svømmehall for alle elever, tilgang til spesialrom for alle elever
- En felles 17. mai feiring – mindre stress for familien
- Sosialt, får venner på tvers av trinn, de eldste elevene kan hjelpe de yngste, faddere, tverrfaglige prosjekter og større samhold
- Mindre tid på skolebuss for noen som har lang tid i dag
- Elevene kjenner lærerne og de andre voksne på skolen, bedre overganger, mer lik praksis i hele skoleløpet, bedre for sårbare barn med tanke på overganger
- Lettere å få kontakt med ledelsen, er til stede på skolen, lettere med informasjon til foresatte
- Lavere driftskostnader
- Mindre kostnader til buss?
- Skolen blir mer midt i kommunen, sterkere fellesskapsfølelse i kommunen

13.3 Utfordringer med en skole i ett bygg – ansatte skole/SFO:

- Mindre areal tilgjengelig, færre rom gjør det mer krevende å gi veiledning til enkeltelever, gruppearbeid og «skjerming» av elever med spesielle behov, få muligheter for å dele klasser i to, høyere trykk på spesialrom, mindre areal til å ha variert pedagogisk/praktisk tilnærming i opplæringen
- Trangt i garderobene, kan føre til flere konflikter mellom elever og mer støy
- Trangt på arbeidsrommene for lærere
- Må ha mellomskyss for skolebussen
- Stort trykk på personalinngang
- Mer komplekst med parkering
- Større miljø som kan oppleves utrygt for de minste elevene - krever bevissthet knyttet til skjerming ved friminutt og andre møteplasser
- Uteområdet og skolebygget må tilpasses til mer lek, flere elever på samme område vil gjøre det mindre oversiktlig.

13.4 Utfordringer med en skole i ett bygg – FAU skole og foresatte barnehage:

- Nok areal til alle? For lite uteareal og lekeapparater, mange om tid i hallen og i spesialrom, elever med spes. ped. og plass, plass til SFO, mindre areal per elev
- Utrygghet med utagering fra store elever, skjerming av de minste, er det mulig? Stor aldersforskjell fra 6-15 år
- Levering på SFO i Vik for de som bor på Berg, utfordrende å kjøre til Vik før jobb i Brønnøysund

- Flere elever som må ta buss, mindre antall som kan gå eller sykle til skole
- Mer støy i gangene
- Lengre skoledag for de minste?
- Nært riksveien
- Større utfordring med mobbing? Flere barn, utrygge barn kan forsvinne i mengden
- Dårligere samhold i bygda nord/sør?
- Mindre fleksibilitet med tanke på deling av klassen, færre grupperom per klasse, de sårbare rammes
- Kostnad med å utbedre skolegård for de minste elevene

Alternativ 2:

1.-4. trinn og Sømna barnehage samlokaliseres på Berg skole.

5.-10. trinn lokaliseres som i dag på Vik skole.

Det ble gjennomført et bredt medvirkningsopplegg med alle berørte parter i forbindelse med utredning av sak om lokalisering av Berg barnehage som var oppe til politisk behandling høsten 2024. Dette anses som ferske innspill og blir dermed tatt inn i denne saken for å belyse alternativet der Berg skole 1.-4. trinn og Sømna barnehage samlokaliseres i Berg skoles lokaler.

13.5 Dette mente de ansatte i skole, barnehage og kulturskole om samlokalisering høsten 2024

De ansatte på Berg skole hadde flere innspill som gikk på hva som kunne være bra med en samlokalisering. De mente dette kunne gi bedre samarbeid mellom skole og barnehage og dermed gjøre overgangen bedre. Det ville bli en større variasjon i kollegiet med barnehagelærere som har mye kunnskap om bl.a. lek. En renovering av bygget og utearealet kunne gi nye muligheter, samt at de påpekte at mange rom i skolebygget i dag blir dårlig utnyttet. De var likevel opptatt av at det måtte sikres at skolen hadde nok grupperom, garderobes, spesialrom og rom til logoped. De var opptatt av trafiksikkerheten med mer trafikk rundt skoleområdet. De ansatte i skolen stilte også spørsmål til om det var mulig å få til et samarbeid i feriene, med tanke på SFO og barnehage. En felles leder for barnehage og småskole ble også lansert.

På den andre siden var skolens ansatte opptatt av at man mister noe areal som i dag er i bruk, SFO, spesialrom til kunst og håndverk, garderobe, der de opplever at det er trangt i dag. Det at de voksne skulle ha garderobe i 2. etasje ble vurdert som tungvint med tanke på ut og inn til inspeksjon. Det ble også stilt spørsmål til om ventilasjonsanlegget har god nok kapasitet med økt antall barn, det oppleves ikke optimalt i dag.

De påpekte at de minste elevene må ha rom til lek i klasserommet og at rommene da ikke kan være fylt opp med pulter. De mente også at det at uteområdet skulle deles var negativt og at man mister tilgang til dagens utebod hvis barnehagen blir på den delen av bygget. Parkering ble også nevnt, det at ansatte skal parkere på nordsida av skolen vil gi utfordringer opp mot både foreldre og bussen.

Også ansatte i skolen mente det var utmattende at saken om samlokalisering kom opp på nytt og på nytt og at de trengte avklaring og ro.

SFO-ansatte var opptatt av mye av det samme som lærerne, de var fornøyde med dagens løsning med egen SFO-base og var bekymret hvis de måtte ha mer sambruk med klasserom i SFO-tid. Da hadde de erfaring med at det ble mer å passe på rundt ting som er i klasserommene, mer flytting av pulter etc. for å få gulvareal til frilek. De ser at barn som holder på med noe (lego etc.) gjerne vil fortsette neste dag og at ved mer sambruk av rom må man rydde og kan ikke la byggverk stå til neste dag.

Det ble også blant SFO-ansatte påpekt at det er fint å kunne dele opp gruppa med barn til mindre grupper og at det med mindre eget SFO-areal vil gjøre det utfordrende å organisere barnegruppa, særlig på dager det er mange påmeldte barn. Det vil bli mer støy og større utfordringer for de barna som trenger ro/mindre gruppe.

I forhold til uteområdet ble det også fra SFO-ansatte påpekt at det fungerte veldig fint i dag med eget område der de minste foretrekker å være og hvis dette blir overgitt til barnehagen så vil de minste måtte dele område med de større elevene, noe som kan kjennes utrygt for enkelte.

SFO-ansatte var også (som ansatte i barnehagen) bekymret for å måtte slå sammen drift i ferier med få påmeldte barn. Dette ble oppfattet som negativt for begge parter.

Det ble også stilt spørsmål om hvor bibliotek skulle være hvis dette arealet blir omgjort til garderobe og de lurte på praktiske spørsmål som hvordan dekke kulturskolens behov, hvor man skulle være under byggeperiode m.m.

På den andre siden ble det også blant SFO-ansatte påpekt at overgangen mellom barnehage og skole kunne bli lettere for noen barn og at logistikk for foresatte med barn begge steder ville bli enklere ved henting og bringing.

Kulturskolen benytter i dag lokaler i Berg skole og har kommet med noen innspill til saken. De mener at samlokaliseringen kan bidra til at overgangen til kulturskoleaktivitet kanskje blir enklere for noen, da man har vært litt «rundt hverandre» før man starter på skolen, at barnehagebarna får tilgang på egnede rom for å ha praktisk/estetisk aktivitet, at barnehagen får tilgang til instrumenter og at det vil bli flere voksne som følger med «alle veier». De viser til at det er god erfaring fra andre steder at overgangen barnehage -skole blir bedre med

nærhet mellom enhetene. I tillegg påpeker de at eventuelle økonomiske innsparinger kan brukes til å styrke tilbudet eller andre positive tiltak i kommunen.

På den andre siden vil det bli trangere og man må se på lagring av stoler, instrumenter og at tilgangen til fellesarealer blir mer presset med flere brukere. Det ble også nevnt at lyd fra kulturskolens ute-øvinger/marsjering på våren kan føre til støy for de minste som skal sove. Det ble også her stilt spørsmål om tilgangen på spesialrom og bekymring for om kulturskolens aktivitet blir skjøvet ut ved en samlokalisering.

13.6 Dette mente foresatte skole og barnehage om samlokalisering høsten 2024

Skolens FAU jobbet også fram innspill gjennom gruppearbeid høsten 2024. Her ble dagens lokalisering fremhevet på samme måte som hos barnehageforeldrene, med lunt område og lite trafikk. Det ble også presisert at det var bra at den var en egen enhet. På den negative siden ble det sagt at barnehagen ligger i et boligområde og at den har dårlig/liten tomt, særlig til parkering for ansatte.

På skolen er det i dag tilrettelagt godt for SFO og uteområdet er delt inn i ulike soner for de ulike trinnene, hvis man samlokaliserer blir det mindre plass til skolebarna og det vil kreve en oppbygging av uteområdet for at skolebarna skal ha nytt lekeområde. I tillegg ble det påpekt at skolens aktivitet vil kunne forstyrre de minste, samt at skolen har behov for grupperom etc. for å kunne dele opp til mindre grupper.

På den positive siden ble det sagt at det kunne være bra å hente/levere barn på et sted, barnehagen fikk tilgang på flere fasiliteter i skolebygget som musikkrom og allbrukshall. Det ble også sagt at det kunne være bra at barna ble kjent med skolen før skolestart og at det på sikt kunne være en fordel for Berg med et sterkt oppvekstsenter. Den økonomiske situasjonen til kommunen ble også fremhevet som et argument for samlokalisering, men kostnadene var ikke klare til å bli presentert på møtene, så dette var usikkert. Noen foresatte mente også at det kunne være bra at barna ble tidligere vant til trafikken rundt skolen, men det var samtidig bekymring for tungtrafikk og at det er 60-sone forbi skolen i dag.

De foresatte fra skole understreket at det var særdeles lite attraktivt at ting ikke ble avklart og at dette kan medføre en flukt fra kommunal barnehage. Det ble sagt at det var viktig med trygghet i slike prosesser og at et eventuelt vedtak om samlokalisering måtte sikre et like godt lekeområde for skolebarna som i dag, bare med annen plassering.

Barnehageforeldrene synes dagens lokalisering er på et lunt og trafiksikkert sted, det er gode turområder i nærheten og et variert uteområde med skog og bakke. Lite støy for barn som sover ble også trukket fram, samt at noen var usikre på om eldre barn ville påvirke de små negativt med tøffere språkbruk og lek. Det ble også tatt fram at dagens plassering har emosjonell verdi for flere innbyggere på Berg. De var skeptiske til at skillet mellom barnehage og skole ble visket ut med tanke på opplevelse av skolestart som noe unikt. Alt

dette var momenter som de mente talte til fordel for dagens plassering, fremfor et alternativ med samlokalisering.

På den positive siden for alternativet med samlokalisering ble det trukket fram mulighet til bruk av allbrukshallen, samt mulig bedring av kommunens økonomiske situasjon. Det at større barn kan leke med mindre barn ble også vurdert som en styrke av enkelte. Det ble også påpekt at det på dagens plassering er liten parkeringsmulighet og trangt ved henting og bringing.

Det at skolen mister areal ute og inne ble fremhevet som negativt, og det ble problematisert rundt bussholdeplass og kostnader til denne.

Barnehagens plassering både ved alternativ 1 og alternativ 2:

En felles kommunal barnehage i et bygg på Berg skole.

13.7 Fordeler – ansatte barnehage

- Større fagmiljø
- Lettere å tilpasse til barn med spesielle behov, i grupper
- Enklere for styrer og spesialpedagog med en enhet
- Felles vikarer, enklere å bruke ressurser mer fleksibelt ved sykdom og behov for hjelp på avdelinger
- Bedre samarbeid mellom avdelinger, mer sosialt
- Daglig tilgang på styrer/leder
- Større førskolegrupper, mer sammensveiset de som begynner på skolen sammen
- Flere voksne som ser barnet hvis man har bekymring rundt enkeltbarn

13.8 Fordeler foresatte barnehage

- Større kull, flere mulige venner, blir tidligere kjent
- Mer fleksibel bruk av barnehagen/personalet
- Nytt og bedre lokaler på Berg
- Nært Allbrukshallen
- Bedre kommuneøkonomi?
- Bedre voksentetthet
- Alle barn blir kjent fra første stund, kullene samles i større grad fra bhg-alder

13.9 Utfordringer – ansatte barnehage

- Større miljø, mindre oversiktlig

- Lang vei for enkelte brukere
- Nærmere trafikken
- Må ha skyss/transport til basseng og generasjonssang, frivilligsentral, kulturskole og bibliotek
- Må samarbeide mer på tvers ved fravær, noe som kan føre til at planlagte aktiviteter vil gå ut
- Mange barn sammen ute, vanskeligere å se enkeltbarn
- Store barnegrupper går ut over de som trenger ro og skjerming

13.10 Utfordringer – foresatte barnehage

- Berg skole ligger midt i sentrum, ikke godt miljø for en barnehage
- Mer kjøring – dårlig samfunnsøkonomi
- Vanskelig for de uten førerkort som bor i Vik å levere barn
- Lang kjørevei for familier sør i kommunen
- Vær og vind – mer utsatt på Berg
- Tungtransport, riksveien
- Kan føre til at småbarnsfamilier ikke bosetter seg sør i kommunen
- Flere vil kanskje velge privat barnehage
- Store småbarnsgrupper, behov for å dele opp likevel?

13.11 Kulturskolens tanker om plassering av barnehage og skole i Sømna

- Nærhet mellom skole og kulturskole – gangavstand, er der elevene er
- Utfordring hvis kulturskolen er på Berg og elevene på Vik
- Viktig at kulturskolen oppleves som en egen base – av elevene. Elevene forbinder skolebygg med skole. Kulturskolen blir noe annet.
- Utfordring med elever som ikke tar buss, foresatte må kjøre til og fra, kan miste elever som i dag kan delta på tilbud.
- Nærhet til større lokaler for å kunne ha dans, forestillinger og utstillinger
- Salg av tjenester er tett knyttet til f.eks. korpset, dette er elever som er i skolen. Gir inntekt og berikelse av kulturlivet. Viktig med en base og å ha alt nært, instrumenter, utstyr osv.
- Nærhet til elevene (1.-10), enten når de er på skolen eller når de er hjemme. Logistikk i familiene er viktig for deltagelse. Tar hensyn til timeplanen til familien for å tilpasse til hver enkelt så godt som mulig.
- Behov for en viss grad av parallell undervisning for at man kan samarbeide på tvers. Tilgang til rom for å lagre utstyr/tar plass. Behov for å ha rom i første etasje med tanke på tungt utstyr/instrumenter. Trenger å ha utstyret i nærheten av der man har øvelse.
- Parallell undervisning, viktig å kunne tilrettelegge for at elevene skal kunne delta på flere ting, kollegialt å jobbe samtidig.

- God erfaring med å samarbeide med SFO, kunne fått bedre samarbeid rundt KIT hvis elvene var et sted. Bra når kulturskolen er på samme plass med tanke på andre aktiviteter/åpen kulturskole. Hvis ting er på samme plass, kan barna gå mellom og få med seg flere tilbud.

14. Hva mener barna?

Det har vært gjennomført et medvirkningsopplegg i alle klasser tilpasset alderstrinn februar 2025. I tillegg er svar fra medvirkningsopplegg som ble gjennomført høsten 2024 i forbindelse med sak om eventuell samlokalisering Berg barnehage og skole vurdert som fremdeles aktuelt og tatt inn i denne utredningen.

Kontaktlærere har gjennomført opplegget som er utarbeidet av kommunalsjef oppvekst og kultur. Det var mulig å tilpasse opplegget til trinn og alder.

14.1 Dette mente elevene om samlokalisering høsten 2024

Elevrådet hadde møte om saken 13.09.24 og i referat fra møtet fremheves det at det kan bli trangt hvis barnehagen skal inn i skolebygget, at det er mer trafikk rundt skolen og kanskje mer bråk for de minste. Det ble også påpekt at det må lages separat lekeområde for de minste som vil ta fra dagens skolegård. Det ble påpekt at det var positivt hvis kommunen sparer penger på en samlokalisering.

Elevene på 1.-4. trinn hadde mange innspill til saken. Hvis barnehagen skulle inn i skolen synes noen det var bra hvis kommunen sparte penger, og at det ble lettere for foreldrene å hente barna hvis de hadde noen i barnehagen og noen på skolen. De sa også at de ble bedre kjent med barnehagen og at hvis det var mange voksne i barnehagen så kunne de kanskje hjelpe til på skolen hvis skolen manglet folk. Noen mente også det kunne bli artig å være sammen med de som var yngre.

Elevene hadde spørsmål rundt hvor nåværende funksjoner skal være ved en ombygging av skolen, herunder SFO, garderober og kulturskolens øvingsrom. De lurte på om barnehagen skulle ta klasserommet deres og noen uttrykte at det ble kaos og at alle ikke kunne være ute samtidig. De var bekymret for SFO-rommene og at det var gøy å være der. De sa også at de ikke kunne prate så mye når barnehagebarna sov. Flere synes det var dumt å få mindre uteområde og miste en fin lekeplass på framsida av skolen til barnehagen, en elev uttrykte at da kom han til å bli «kokko». Det var bekymring rundt dagens lekeapparat, håndballbane og basket som foregår på framsida og at denne mulighet ble borte.

Noen hadde løsningsforslaget på at man måtte dele på området hver sin tur og at det ble for voldsomt i ballbingen hvis 4. klasse og barnehagen var det samtidig. Det var også noen som sa at dette kunne bli gøy og at barnehagebarna kunne få et klasserom. Det kom også innspill på om ikke Berg barnehage kunne heller flytte til Vik barnehage.

Noen mente det ble veldig mange små barn på skolen, siden det allerede var 1. klassinger som var små og at barnehagebarna kunne komme og forstyrre. De lurte også på om de skulle bli fadder for alle de små når de kom i 4. klasse.

14.2 Dette mente elevene i dag om begge alternativene

14.2.1 Eleven på 1.-4. trinn (småtrinnet):

De yngste elevene er opptatt av å ha et artig uteområde. De vil ha utstyr, plass og en fin skog med trær å klatre i. UFO-disse er populært og de vil også ha ballbinge og fotballbane.

Det viktigste for å ha det fint inne på skolen er tilgang til gymsal, eget SFO-rom der lego kan stå uten å bli revet ned. Hvis de skal flytte til en annen skole er det viktig at de har med seg en trygg voksen, at de har nok plass og at de har gode klassevenner.

På hva som kan være bra med en felles skole i ett bygg sier elevene noe om at de da vil bli kjent med de eldre i klassene, få flere venner og får være med «storungen». De vil ha med seg de voksne de kjenner og flere tror det kan bli artig. Til og med lengre busstur er det noen som ikke ser mørkt på. Men på den andre siden er de reflekterte over at det kan være vanskelig for noen med så mange barn samlet, at det er lite uteområde og ingen UFO-disse. De snakker om at det kan bli mer kjøring for noen og at det blir mindre plass. En synes det er rart hvis de må dra fra Berg siden de har vært der så lenge.

I forhold til det å dele Berg skole med barnehagebarn er de mer skeptiske, de er for små og kan lage bråk som forstyrrer i timen. De vil også ta en del av uteområdet og da ryker kanskje UFO-dissa og SFO-rommene.

14.2.2 Elevene på 5.-7. trinn (mellomtrinnet):

På mellomtrinnet synes elevene det er positivt hvis de får flere å leke med og at de møter søsken som går på Berg. De synes også det er bra med flere lærere på skolen. De fremhever at flere elever blir bedre kjent. Man kan spare penger på buss og kan spare til nye ting for elevene. Det blir sosialt for alle og kortere dager, mer effektiv busstransport. At svømmehallen er nærmere for de som går i 1. - 4. klasse er bra mener de. Søsken kan være på samme skole og de tenker at de store kan lære de små noe.

Det er negativt at det kan bli mer krancling, at man kanskje mister kantina og at det blir trangere, ikke nok garderober. Det kan bli en del mer klengete småunger og mer drama. Det kan bli lite plass både på klasserom, grupperom og gangene. Man blir lite plass ute og vi må sette opp gjerde rundt skolen og ha flere busser. De mener det er dumt hvis det ikke blir noen skole på Berg.

Hvis det skal bli en felles skole må uteområdet fikses, og de ønsker seg gjerde rundt, mulighet til å leke i skoleskogen, flere lekestativ og sandkasse, og flere UFO-disser.

I forhold til samlokalisering skole og barnehage trekker de fram at elevene kan få nye venner og bli venner med barn fra andre barnehager, man blir sosial med andre, større barn og det blir mer sosialt mellom begge barnehagene. Det at barna kan bli kjent med de som de skal gå i klasse med er bra mener elevene. De mener også at det kan bli tryggere for 1. klassingene der enn å starte på Vik skole. De fremhever også at foreldre slipper å kjøre hvis de har flere barn. På den andre siden trekker de fram at det kan bli lite plass, de små er mer ukjente og det kan bli mer kringling, det kan bli mer uro i bygget og vanskelig å konsentrere seg for de store i bygget. De mener at uteområdet ikke er tilpasset og at det ikke er plass til å legge små barn i vogn uten at andre bråker. De tror også at det kan bli litt bråk og at det kan bli for mange folk. De synes også det er dumt at alt sentraliseres og at alt blir på en plass, og at det er «stor bortkasting» av penger å legge ned barnehagen i Vik.

14.2.3 Elevene på 8.-10. trinn (ungdomstrinnet):

Elevene her har tanker om at kommunen må spare penger, men noen mener det er for mange unger på Vik skole allerede. De tror det kan bli mer bråk og utfordrende å tilrettelegge når de har prøver eller eksamen. Noen mener det er mer sosialt hvis alle elevene er samlet på samme sted, og at det kanskje blir flere busser som går direkte til og fra skolen uten venting. Men de er bekymret for at det blir færre grupperom og at det kanskje kan bli skummelt for de minste å være med de store elevene. De er også bekymret for at det blir vanskeligere å se mobbing. Kantina er også nevnt som viktig og at garderobeplass for alle vil by på utfordringer.

Det er også noen som fremhever at de yngre elevene kan se opp til de eldre, og at det å ha flere lærere i samme bygg kan være bra hvis det er fravær og sykdom. Flere samlet gir bedre muligheter for tilrettelegging og man sparer penger når man slipper vedlikehold av mange bygg. Samtidig mener elevene at kommunen vil tape penger på ikke å bruke den nye barnehagen i Vik.

I forhold til spørsmålet om samlokalisering av småtrinnet og barnehagen på Berg skole, har de noen tanker om at dette ikke blir så stor endring for elevene, men at det kan være skummelt for barnehagebarn å være med større barn. På den andre siden vil de små ha noen å se opp til. De ser også at dette vil gi mindre plass enn skolen har i dag, at det blir mer kjøring for noen familier og at dette kan bli stress. De synes det er viktig at barnehagebarna blir kjent med hverandre på tvers av barnehager og at de også blir kjent med skolen de skal gå på, og at overgangen fra barnehage til skole blir enklere. Elevene ser at alternativet blir billigere for kommunen, men at det må være vanskelig å selge en barnehage grunnet de tilpasninger som er gjort med byggene. Noen mener at det å flytte barna fra Vik når de endelig har fått ny barnehage er uforståelig.

14.2.4 Elevrådet:

Elevrådet har jobbet med ulike spørsmål knyttet til nye strukturer. Deres innspill og vurderinger er sammenfattet her:

Spørsmål 1: Hva kan være bra med å ha alle elever i en skole?

- Det kan bli enklere for skolen å utnytte lærere og assistenter, og flytte disse mellom trinn. Det kan bli mer effektivt å bruke lærerne der de trengs.
- Det kan skape et bedre samhold mellom alle elevene i Sømna. Alle elevene kan bli bedre kjent med hverandre. Kan ha morgensamling for hele skolen.
- Det kan bli lettere å arrangere ting på tvers av trinn.
- Man kan spare penger.
- Det vil bli behov for mer utstyr til uteområdet i Vik.

Spørsmål 2: Hva kan være dumt/negativt med det?

- Det kan bli mindre plass for elever med spesielle behov som trenger egne rom. Det kan bli vanskeligere å dele i grupper. Hvordan skal garderobeplass løses?
- Det kan bli mer støy og kaos når flere elever skal samles på mindre plass. Det kan bli utfordrende med støy på eksamensdager. Yngre elever trenger mer aktivitet, og det kan kollidere med behovet for arbeidsro for de eldre elevene.
- Dersom man må ta av spesialrom for å lage klasserom så vil det bli en mindre spennende skolehverdag.
- Det kan bli vanskeligere å oppdage mobbing når det er flere elever samlet.
- Hvis man jobber i Brønnøysund og må kjøre til Vik for å hente barna sine så vil det bli en ekstra belastning for foreldre.
- Hvis man ikke får spise på kantina så vil det bli mindre sosialt samhold på skolen. Det må være 3 forskjellige mattider dersom alle skal spise på kantina.
- Det kan bli utfordrende å hjelpe og se alle i klassen dersom det blir færre voksne.
- Kan trenge mer utstyr til uteområdet.

Spørsmål 3: Hva kan være bra med å samle de minste fra 1-10 år (barnehage og skole) i ett bygg på Berg?

- Overgang barnehage til skole blir lett. Det blir enklere å følge opp barna fordi man vet mer om dem fra før.
- Det kan bli lettere å tilpasse det man gjør til utviklingstempoet til barna.
- Det blir mere lek på skolen for 1.-4. klassen, som skal være bra for ungene. Det kan bli mer fysisk aktivitet for barnehagebarna.
- Det vil bli lettere å ha aktiviteter sammen. Man blir bedre kjent.

Spørsmål 4: Hva er dumt/negativt med det?

- Barnehagebarn fra Vik må kjøres mer, det kan bli langt fra Kvaløya til Berg.

- Det kan bli mange som jobber i en barnehage.
- Det er bortkastet penger å bygge ny i Vik for så å stenge den.
- Omstillinger i bygget må gjøres som koster penger, eksempelvis må det: inn nye toalett for små barn, vasker, lekeapparat, skur til barnevogner, gjerder og lekeplass ute.

Generelle spørsmål og forslag:

- Kan barnehagen i Vik brukes til SFO?
- Blir det fadderbarn dersom 1.-10. samles?
- Kan kommunehuset flyttes til Berg skole, 1.-4. klasse flyttes til Vik, og Berg og Vik barnehage fortsette som nå?
- Utgangen til biblioteket kan brukes som inngang/garderober.

14.2.5 Ungdomsrådet:

Ungdomsrådet har også kommet med en uttalelse i struktursaken. De har besvart noen spørsmål og deres vurdering er sammenfattet her:

1) Hva kan være bra med å ha alle elever i en skole i Vik?

- Tar opp mindre areal som kan brukes til andre ting
- Spare penger på renhold. Positivt å ha kommunehus på Vik eller Berg skole.
- Lærere på tvers av trinnene – behov for færre
- En skole gjennom hele skoleløpet – lettere overganger
- En buss-skyss, men kanskje noen får lengre vei? Slipper skyss til svømming.
- Lettere å utnytte lærere, assistenter og vikarer – jobbe på tvers
- Godt samhold på skolen, lettere å arrangere felles aktiviteter på tvers av trinnene, bedre bånd mellom klassene – alle er godt kjent. Lettere sosialt for elevene.
- Tilstedeværelse av rektor hver dag. Ikke behov for avdelingsleder?
- Gode venner på tvers av klassene og ulike trinn. Kan miste vennene om de må bytte skoler.
- Kan utnytte dagene for de minste med å tilby kulturskoleaktiviteter, idrett eller annet for å få til felles bussing.

2) Hva kan være dumt/negativt ved alle elever i en skole i Vik?

- Mye støy. De minste er ofte litt hyper.
- Lekeapparater for de minste mangler.
- Lange avstander om de må reise langt (flesteparten unge bor på Berg). Fullt på bussen.
- Skummelt for de minste å gå med 10. klasse?
- Stor forskjell på elever og læreplan. Kan lærere gå på tvers?
- Mange elever er avhengig av grupperom. Egne lærere/assistenter. Plass nok? Styr ved prøver og tentamen. Folk liker å jobbe på grupperom.

- Kan ødelegge gleden med å få en ny overgang fra barnetrinn – mellomtrinn – ungdomstrinn.
- Utfordringer med internett.
- Vanskeligstilte barn med behov for å gå ut av klasserommet får ikke lenger det. Trangt til aktiviteter i timen. På ungdomsskolen må de kunne sitte en og en. Få plasser i kantinen. Vil det være nok timer til alle i Sømna hallen?
- Lang skoledag for 1.-4.

3) Hva kan være bra med samlokalisering barnehage og småtrinnet på Berg?

- Overgangen fra barnehage til skole blir mindre skummel. Kan observere hva som skjer på skolen. Lengre tid til å bli bedre kjent med andre kull. Lettere å følge opp barna når de begynner på skolen. Utstyr inne og ute er tilpasset de minste. Tilgjengelig allbrukshall.
- Alle utvikles i ulikt tempo/nivå. «Flinke» barnehagebarn som kan lese for eksempel kan få mulighet til å være litt i 1. klasse. Sosialt mellom alle trinnene. De minste blir trygg på de eldste. Dumt å ha få i samme barnehagekull. Viktig å få gode venner.
- En barnehage. Ansatte kan brukes på en mer effektiv måte. Får fylt opp Berg skole. Ekstra plass i Vik til andre ting. Samle folk med mer kompetanse i barnehage.
- Fordel å ha 5.-10. alene for å unngå en del støy. Mer ro for alle klassene. Spesielt for de eldste som fokuserer mer på skole, har flere prøver osv. Får flere grupperom.
- Lettere overgang fra barnehage til skole. Mindre skummelt.
- Mulighet for faddersystem.
- Mer trygt på området. Sikre at barn ikke rømmer.
- Hva med 1.-7. på Berg? Kan utnytte arealer i Vik til kommunehus eller felles barnehage.

4) Noe negativt ved å samle de minste på Berg?

- Synes det er bra med barnehage og at 1. – 4. klasse er sammen.
- Nærme veien. Uteområdene må tilpasses de minste barnehagebarna, samt toaletter. Dumt når man akkurat har bygd ny barnehage i Vik.
- Lengre kjørevei for foreldre til barnehagebarn. Flyktninger har ikke alltid bil. Kommer de seg til barnehage på Berg? Kan se på samkjøring som alternativ.
- Sove i vogn ute – vil de bli forstyrret av de eldste?
- Dårlig utnyttelse av areal i Vik.
- Kan bli fullt på Berg. Vanskelig å dele klasser?
- Stort område som ikke er like mye inngjerdet, men det er løsbart. Må tenke langsiktig når man gjør endringer slik at det ser fint ut også. For eksempel inngjerding.

15. Vurderinger

I dette kapittelet vil vi foreta vurderinger av ulike områder opp mot innspill som har kommet inn og faglige hensyn.

15.1 Areal

Alternativ 1:

1.-10. trinn samles på Vik skole.

Sømna barnehage samles i lokalene på Berg skole.

Hvis alternativ 1 velges vil det være mye areal tilgjengelig på Berg skole for å samle Sømna barnehage avd. Berg og Vik. Tidligere skisse utarbeidet av Lyngstad arkitekter kan videreutvikles, men man har også muligheter til å se på andre løsninger i bygget. Barnehagens uteområde kan også tilpasses bedre hvis man ikke skal tenke på skolebarnas skolegård, her kan man benytte områder på baksida av skolebygget som inngjerdet barnehageområde.

For skolens del vil en samlokalisering på Vik skole føre til mindre areal enn elevene har i dag, men det vil fremdeles være i nok areal ifølge kravene. Skissen fra Arcon viser mulige løsninger for å sikre behovene for arbeidsrom ansatte, garderober ansatte og elever m.m. Ved en samlokalisering av skolen i Sømna på Vik skole vil man ha færre muligheter for å dele klasser og ved et veldig stort kull vil man måtte se på alternativ bruk av andre rom i bygget som klasserom for en periode. Med en forventet nedgang i elevtall på få år, vil det bli mer areal per elev i løpet av en to-årsperiode. En eventuell samlokalisering vil kreve en god romplanlegging som sikrer full utnyttelse av alle rom.

Skolegården i Vik må oppgraderes med lekeapparater for de minste og med inngjerding for å ha et skille mot vei. Det er areal rundt skolen som kan utnyttes bedre med tanke på flere små elever. For å ha tid og plass til å leke, er det også mulig å se på organisering av skoledagen med tanke på utetid, sånn at ikke alle elevene har pause samtidig.

Alternativ 2:

1.-4. trinn og Sømna barnehage samlokaliseres på Berg skole.

5.-10. trinn lokaliseres som i dag på Vik skole.

Hvis alternativ 2 velges vil man måtte videreutvikle skissert løsning for barnehagedrift i Berg skole levert av Lyngstad arkitekter. Denne løsningen må utvides med ca. 55 kvadratmeter for å romme 50 barn og det må også sees på garderobeløsning på ny.

Med dette alternativet vil elevene fra 1.-4. trinn få mindre plass enn de har i dag, men det vil være areal nok i forhold til kravene. Det er i dag 8 baserom/klasserom i 1. etg. på Berg skole. I tillegg kommer areal som garderober, grupperom og gangareal. I baserom/klasserom er det nok areal til å ha 157 elever med en arealnorm på 2,8 kvm. per elev. Det vurderes altså at det er god plass på Berg skole med dagens elevtall og med synkende elevtall vil det være enda mer tilgjengelig areal per elev. Det vurderes også at det vil være nok areal på Berg skole til å også sette av et rom eller to til SFO-base i 1. etg. hvis dette blir den vedtatte løsningen. Skolen vil måtte dele uteområdet sitt med barnehagen. Det må være et fysisk skille mellom barnehagens uteområde og skolebarnas uteområde.

For elevene på Vik skole vil man ha samme areal som i dag, men her vil den videre utredningen av bruken av kommunale bygg kunne gi forslag på sambruk av bygg og dermed en fortetting i skolebygget som vil føre til mindre areal til skoleelevene.

15.2 Ventilasjon

Det har fra flere brukere blitt påpekt av ved fortetting i bygg, og da særlig ved Vik skole, så er det behov for utbedring av ventilasjonsanlegget. I følge Arcon har vi per i dag allerede for lite luftmengde i noen rom når det er mange barn der. Vi har størst utfordringer i den sonen som er helt sør i bygget, noe som merkes godt på auditorium og i sløydsal blant annet. Dette har vi i dag en del avvik på, så uansett valgt alternativ vil vi måtte foreta noen utbedringer på ventilasjonssystemet for å få tilfredsstillende luftkvalitet.

Kostnadene til utbedring av ventilasjonsanlegget på Vik skole er estimert av Arcon og lagt inn i tabellen under, men det er påpekt at dette er et estimat og at man ikke har vært på befaring for å gjøre vurderinger av ulike løsninger på stedet.

15.3 Økonomi

Sømna kommune står overfor en utfordrende økonomisk situasjon, og det er nødvendig å gjennomføre omfattende endringer for å tilpasse driften til kommunens inntektsnivå. I dette arbeidet er det viktig å tenke langsiktig og finne bærekraftige løsninger som vil være robuste over tid.

Tabellen nedenfor er basert på regnskapet for 2024 og budsjettet for 2025.

Ved beregning av reduksjon i tilskuddet til den private barnehagen har vi forutsatt at kostnadsnivået i den kommunale driften kan reduseres slik at overføringene til den private

barnehagen samsvarer med de nasjonale satsene. Til sammenligning ligger Brønnøy kommune under de nasjonale satsene.

Statsbudsjettet inneholder et grunnskoletilskudd per skole i kommunen. For Sømna kommune utgjør dette 563 511 kroner per skole. Dersom skolene slås sammen, vil kommunen miste tilskuddet for én skole.

Investeringskostnadene er beregnet av henholdsvis Lyngstad arkitekt og Arcon Prosjekt.

Tiltak	Alternativ (som i dag)	Alternativ 1 (en bhg og en skole)	Alternativ 2 (en bhg og to skoler)
Vurdert tiltak - driftskostnader			
Redusert behov for ledelse skole (0,6 årsverk)	-	520 000	-
Redusert behov for merkantilt personale (0,2 årsverk)	180 000	180 000	180 000
Redusert R-teamfunksjon	-	485 000	-
Redusert behov for personale barnehage (1 årsverk)	-	680 000	680 000
Reduserte utgifter svømmeskyss	-	140 000	-
Økte utgifter til skoleskyss	-	37 240	-
Redusert tilskudd til privat barnehage til nasjonale satser	-	1 600 000	1 600 000
Reduserte utgifter leasing Berg skole	-	150 000	-
Reduserte FDV-utgifter Berg skole (renhold, noe flyttes til Vik)	-	260 000	-
Reduserte FDV-utgifter barnehager (forutsetter salg/avhending av begge dagens barnehagebygg).	-	650 000	650 000
Årlig grunnskoletilskudd for bare en skole	-	563 511	-
Sum driftskostnader	180 000	4 064 249	3 110 000
Utgifter utbedring/ombygging Vik skole		4 760 000	
Lekeapparater Vik skole		500 000	
Utgifter utbedring ventilasjon Vik skole (bør gjøres uansett)	1 700 000	2 315 000	1 700 000
Utgifter renovering Berg barnehage	16 735 000	-	-
Utgifter ombygging Berg skole til barnehage	-	18 930 000	18 930 000
Forventet salgssum Berg barnehage	-	2 400 000	2 400 000
Sum investeringskostnader	18 435 000	24 105 000	18 230 000
Driftsmesseige konsekvenser av investeringer:	1 419 495	1 856 085	1 403 710
Rente 5,20 % og 40 års løpetid - serielån			
Sum:	1 239 495	2 208 164	1 706 290

I beregningen må vi skille mellom drifts- og investeringskostnader. I tabellen over har vi derfor beregnet de driftsmessige konsekvensene (renter og avdrag) av investeringene og kommet fram til en sum over sparte driftsutgifter totalt.

Noen av kostnadene til ventilasjon ved Vik skole vil påløpe uansett alternativ. I 0-alternativet ligger estimerte kostnader til renovering av Berg barnehage på dagens lokasjon.

Som tabellen viser vil man ved å velge alternativ 1 (en barnehage og en skole), kunne spare 3,45 millioner mot 0-alternativet (dagens struktur). Ved å velge alternativ 2 (en barnehage og to skoler) vil man kunne spare 2,95 millioner mot 0-alternativet.

15.3.1 Vurdering barnehage

Økonomisk vil det være mer bærekraftig med en felles barnehageenhet for kommunal barnehage i Sømna, fremfor to små enheter. Selv om vi tilpasser bemanning etter hvert hovedopptak klarer vi ikke å drive godt nok ressursmessig. Dette har flere årsaker:

- To barnehagebygg gir større driftskostnader enn et barnehagebygg.
- To små enheter gir ikke optimal utnyttelse av personalressurser, da man får flere små ugunstige grupper med tanke på bemanningsnorm/pedagognorm. Større enheter kan utnytte ressursene bedre og få plass til flere barn, uten å måtte øke bemanning på avdelingen
- Små enheter gir større behov og utgifter til vikarinnleie, fremfor å kunne utnytte kapasitet og ressurser på tvers i en større enhet.
- Sømna barnehage har i tillegg til hovedopptak også løpende opptak. Dette betyr at man alltid må ha noe overkapasitet på bemanning for å kunne ta imot barn gjennom året. Dette kan man velge å ikke gjøre, men man har valgt å sikre attraktivitet for tilflyttere gjennom året, barnehagetilbud fra dag en til flyktningbarn og barn som kommer til Sømna i beredskapshjem etc.
- Tilskudd til privat aktør øker når vi ikke klarer å drifte så effektivt som mulig.

Som vi så på figur 15 har vi nå færre barn fra Trælnes som omfattes av avtalen vi har om å tilby barnehageplass i vår kommune til disse barna. Her får vi refusjon fra Brønnøy kommune per barn. I budsjett 2025 ligger det inne 825 000 kroner i refusjoner, men denne inntekten forventes å bli redusert fremover, noe som medfører ytterligere økonomiske utfordringer for barnehagesektoren.

15.3.2 Vurdering skole

I forhold til skolestruktur ser man også flere fordeler med samlokalisering, selv om man med forrige strukturendring samlet klassetrinnene og tok ut noen effekter med dette.

- Ved en enhet har man mulighet til å redusere kostnader til administrasjon.
- Ved en enhet har man mulighet til å redusere kostnader til R-team.
- Ved en enhet vil man få reduserte skysskostnader.
- Ved en enhet vil man redusere FDV-kostnader ved Berg skole. Dette er knyttet til reduksjon i renhold av arealer som ikke er i bruk.
- Med en samlokalisering av skolene vil man kunne benytte personalet med fleksibelt og dermed unngå noe vikarinnleie.
- Med alle elevene på en skole vil man få bedre utnyttelse av utstyr og redusere behovet for leasing av f.eks. skjermer og kopimaskiner.

Som vi så i figurene 13-15 vil antallet elever på Trælnes bli redusert i årene som kommer. Dette vil bety noe for inntektene til skolesektoren fremover, da vi får dekket kostnader for disse elevene fra hjemkommunen Brønnøy. I budsjett 2025 er det budsjettert med inntekter

på 2.090.000. Dagens avtale gir oss 95.000 pr. elev i refusjon. Denne nedgangen i inntekter gir ytterligere økonomiske utfordringer i skolesektoren.

15.4 Kvalitet

I vurderingen av de foreslåtte alternativene for barnehage- og skolestruktur i Sømna, er kvalitet en avgjørende faktor som må ivaretas for å sikre at barnas læring, utvikling og psykososialt miljø står i sentrum. Vi vil her gå nærmere inn på kompetanse, bemanning og psykososialt miljø, noe som fremheves som de tre viktigste faktorene knyttet til kvalitet.

15.4.1 Kompetanse og bemanning i barnehagen

Personalet og deres kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for omsorg, lek, danning og læring.

Regjeringen har gjennom nasjonal barnehagestrategi [Barnehager mot 2030](#) som overordnet mål at alle barn skal ha tilgang til et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i hele landet. Det viktigste vi kan gjøre for å heve kvaliteten i barnehagene, er å sikre at barnehagene har ansatte med god og relevant kompetanse.

Som beskrevet i kapittel 7.1 har vi utfordringer knyttet til kompetanse og bemanning i Sømna barnehage. Samlokalisering av barnehagene kan være en verdifull tilnærming for å utnytte ressurser bedre, spesielt i en tid preget av rekrutteringsutfordringer. Ved å dele ressurser, øke samarbeidet, og tilrettelegge for et rikt faglig miljø, kan man styrke både kvaliteten på tilbudet og øke tilfredsheten for ansatte i barnehagen.

Samlokalisering gir ansatte muligheten til å samarbeide og lære av hverandre. Dette kan føre til en mer effektiv og kreativ pedagogisk praksis, der ansatte inspirerer hverandre og deler erfaringer og metoder. En sterkere faglig kultur vil kunne tiltrekke seg og holde på ansatte i yrket.

Et større miljø kan gi et mer variert arbeidsmiljø med flere ansatte, noe som kan bidra til at de ansatte føler en større grad av fellesskap og støtte. Dette kan bidra til å redusere stress og utbrenthet, som er vanlige utfordringer i barnehageyrket, og dermed stimulere til bedre rekruttering og bevaring av ansatte

Det kan også føre til mer fleksible bemanningsløsninger, der ansatte kan jobbe på tvers av avdelinger og grupper av barn. Dette kan hjelpe med å sikre tilstedeværelse av kvalifisert personale, selv om det er fravær på grunn av sykdom eller annet. Fleksibilitet i arbeidsoppgavene kan være spesielt verdifullt i perioder med lavt bemanningsnivå.

En samlokalisering av barnehagen gir også økt tilstedeværelse av styrer noe som er viktig for å kunne være tett på. Det samme gjelder tilknytningen til andre sentrale fagpersoner som spesialpedagog, logoped og helsesykepleier. Her vil hele laget rundt barnet kunne bidra mer effektivt inn mot kjernevirksomheten.

For å gi et rikt og variert tilbud har vi ønske om å knytte til oss kulturskole, museum og andre ressurser. Hvis vi er lokalisert på ett sted vil vi kunne gjøre dette på en mer effektiv måte som igjen gjør det lettere å tilby andre aktiviteter som kunst, kultur, musikk og idrett.

15.4.2 Kompetanse og bemanning i skole

Kompetanse og bemanning er helt avgjørende for kvaliteten i skolen. Lærerne og fagarbeidernes kunnskap, ferdigheter og tilstedeværelse påvirker elevenes læring og trivsel direkte.

Faglig sterke lærere gir bedre undervisning og hjelper elevene til å nå sine læringsmål. I Sømna er vi heldige som har dette per i dag, men vi ser at det blir vanskeligere å rekruttere år for år, noe som er en nasjonal trend i små distriktskommuner.

Pedagogisk kompetanse er nødvendig for å tilpasse undervisningen til ulike elevers behov. I Sømna har vi en stor andel elever med dysleksi som trenger tilrettelegging, vi har også utfordringer med adferd som krever at man har kompetanse og ressurser til å tenke nytt med tanke på organisering og tilrettelegging av undervisning.

Klasseledelse og relasjonskompetanse er avgjørende for et trygt og godt læringsmiljø. Det er sårbart ved fravær, derfor er det viktig at flere voksne kjenner klassen og elevene, og kan bidra til forutsigbarhet i skolehverdagen for elevene. Stabilt personale og god trivsel blant ansatte vil føre til mer stabilitet for elevene og forebygge uønsket skolefravær for enkeltelever som trenger trygge og tilstedeværende voksne.

En eventuell samlokalisering av skolen vil føre til at rektor vil kunne være til stede på enheten daglig, noe som har vært et uttrykt savn hos de ansatte til tross for stedlige avdelingsledere.

Også i skolen er vi avhengig av et tverrfaglig samarbeid rundt elevene. En eventuell samlokalisering vil kunne gi enda bedre utnyttelse av ressurser som, sammen med de foresatte, inngår i laget rundt elevene, som helsesykepleiere, ressursteam/spesialpedagogisk team, UngdomsLOS, samt eksterne bidragsytere som pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), barnevernstjeneste, spesialisthelsetjenesten v/BUP, med flere.

15.4.3 Psykososialt miljø i barnehage og skole

Et positivt psykososialt miljø er avgjørende for barnas trivsel og læring. Barnehager og skoler som fremmer et inkluderende og respektfullt samspill mellom barn, bidrar til utviklingen av disse ferdighetene.

Styrking av det psykososiale miljøet kan også ha langsiktige positive effekter som økt livskvalitet og god psykisk helse. Et godt psykososialt miljø kan bidra til å forebygge mobbing og konflikter. Barnehager og skoler med sterke verdier for respekt, inkludering og samarbeid, skaper en kultur hvor mobbing og negative relasjoner er mindre sannsynlige.

Det psykososiale miljøet er en kritisk komponent av kvaliteten i barnehage- og skoledrift. Dette er allerede et prioritert satsingsområde i både Sømna barnehage og Sømnskolen, men arbeidet påvirkes av noen viktige faktorer; bemanning, tilgang på kompetanse og små barnekull. Dette må tas med i vurderingen av fremtidig struktur og det er vurdert at spesielt innenfor barnehage vil en strukturendring påvirke det psykososiale miljøet.

Vi ser at det er variasjoner i antall barn fra kull til kull. På ett av årskullene i barnehagealder er det kun to barn i Berg barnehage og to barn i Vik barnehage. Selv om det totalt på disse to avdelingene er 11 og 9 barn, så vil dette lave tallet av jevnaldrende gi en begrenset mulighet for å knytte relasjoner med barn på samme alder som du etter hvert skal gå i klasse med på skolen. Basert på dette vurderer vi også at overgangen fra barnehage til skole kan være mer utfordrende for barn som har hatt begrenset sosial interaksjon med andre fra samme årskull. Barn som er vant til å samarbeide og leke med flere ulike jevnaldrende, har lettere for å tilpasse seg nye miljøer som skole.

Det har kommet ulike innspill i medvirkningsmøtene rundt dette med barnehage- og skolemiljøet i de to ulike alternativene. Ved samlokalisering av skole og barnehage på Berg skole er det fremhevet både at dette kan gi bedre overganger fra barnehage til skole, at de store elevene kan bli kjent med de små og gjøre ting sammen. På den andre siden påpekes det at det for de minste kan kjennes uoversiktlig eller utrygt med mange større barn i nærheten og at det kan bli mer støy med flere barn samlet. Spørsmålet om sovested for de minste som skal sove ute har blitt stilt av flere, og selv om man kan kle igjen soveplass noe for å sikre skjerming, vil det bli mer støy enn ved dagens barnehagelokalisering.

For skoleelevene har det kommet innspill om at det med samlokalisering av alle elever vil føre til at de minste kan bli engstelige av å være på skole med mange større barn, men det har også kommet fram at de store gjerne vil være fadder for de små og at overgangen mellom 4. og 5. trinn kan bli lettere. Noen har i dag opplevd at venner fra trinnet over blir borte når de flyttes til Vik i 5. trinn, og med samlokalisering 1.-10. vil vennskap kunne opprettholdes i det daglige på tvers av trinn.

Med en samlokalisering av skolebarna vil det være flere voksne som kan delta ute på inspeksjon samtidig og man vil kunne gjøre mer sammen på tvers av hele skolen, noe som kan bidra til et godt psykososialt miljø, men det blir også påpekt at med flere barn kan det bli vanskeligere å oppdage mobbing.

Vurdering av dette området er at det er det systematiske arbeidet for å skape et godt barnehage- og skolemiljø som er viktigst, og at man har gode muligheter for dette med et kollegium under samme tak. Samarbeid mellom alle parter vil være viktig i dette arbeidet.

15.4 Kompetanse og bemanning - framtidige utfordringer

Som flere brukergrupper har påpekt i sine innspill vil en samlokalisering av både barnehage og skole kunne føre til at man kan utnytte ressursene bedre og samarbeide mer på tvers av dagens enheter.

Vi ser allerede at vi har utfordringer med rekruttering til stillinger som barnehagelærer og lærer i skolen. Det å være enhetsleder i kommunal sektor er heller ikke like attraktivt som tidligere.

Med en felles barnehage og en felles skole vil man få en mer robust bemanning, flere å spille på ved fravær og et større profesjonsfellesskap som kan samarbeide tett om utvikling. Det er allerede en stor utfordring å skaffe vikarer ved fravær og vi ser at kommuner rundt oss har flere ufaglærte i lærerstillinger. Dette er ikke heldig med tanke på kvaliteten på opplæringen.

15.5 Trafikk og logistikk

Både Berg og Vik skoler ligger like ved riksveien. Ved Berg skole er det 60-sone forbi skolegården, mens det ved Vik skole er 40-sone. Det har vært innspill på at ved en samlokalisering barnehage og skole vil være flere foresatte som skal hente og bringe og at dette vil føre til økt trafikk rundt Berg skole. Dette kan løses ved at man styrer trafikken på hver side av skolebygget, men det vil likevel antas at det blir mer trafikk med flere små barn i samme bygg. Med en samlokalisering barnehage og småskole vil man også få en forenkling av kjøremønster for familier med barn både i barnehage og på småtrinnet, som med dette alternativet kan hente barna på et sted.

Ved en samlokalisering av alle skoleelever i Vik vil man få et større trykk på trafikken rundt Vik skole med henting og bringing. Her må man ha en god plan for avslipp av elever og eventuelt følge inn til SFO. Parkering til ansatte må også spesifiseres i en plantegning over området.

Bussene vil få en enklere oppgave ved samlokalisering, med å kjøre alle elever til et sted. I dag er det en utstrakt logistikk for å hente og bringe elever til to skoler. Får man et felles skolebygg, må skoledagens organisering tilpasses skoleskyssen og det må mest sannsynlig inn midtskyss for de minste en dag i uka.

Det vurderes at trafikkavvikling og logistikk for foresatte vil bli berørt av begge alternativer, noen vil få kortere vei til skole og barnehage og noen vil få lengre vei. Det vurderes at det er størst endring for familier sør i kommunen hvis barnehagen blir lagt til Berg skole.

15.6 Vurdering barnas beste

I denne utredningen har vi latt alle elever i grunnskolen få komme med sine tanker om ulike alternativer. Det sier seg selv at det kommer ulike innspill basert på alder og modenhet til barnet.

Hvordan saksbehandler vurderer hva som er til det beste for barnet, samsvarer ikke nødvendigvis med hva barnet selv forteller eller hva foreldrene ønsker. Det må gjøres en selvstendig vurdering basert på faglig kompetanse av de anbefalinger som gis i en sak. Til slutt må de ulike momentene veies mot hverandre.

Konklusjonen må inneholde hvilke momenter som er gitt størst vekt og hvorfor dette er til barnets beste.

Et trygt og godt psykososialt miljø er grunnlaget for all læring og utvikling. Dette får man til gjennom systematisk arbeid, tydelig ledelse og felles kulturbygging over tid.

I vår vurdering vil det være til barnas beste at vi har en forutsigbar struktur innen oppvekst. Det å vite hvor man skal gå i barnehage fra år til år, vite hvor man starter i første klasse, er viktig for et barn.

Vi vurderer videre at det viktigste for barna og skoleelevene er nok trygge og kjente voksne med god kompetanse, dette borger for et godt kvalitativt tilbud. Det å ha kjente vikarer å sette inn ved fravær er også et moment og noe vi kan få til bedre gjennom fleksibilitet i organisering.

Det vurderes at innholdet i barnehage og skoletilbudet skal vektlegges mer enn nærhet til lokalene. Som kartene viser vil det alltid være barn/elever som bor lengre unna og vi har mange som er avhengig av skyss. Et helhetlig kvalitativt tilbud for alle er derfor ikke avhengig av at noen har barnehage og skole nært der de bor.

15 Oppsummering

Utredningen har en helhetlig tilnærming til vurderingen av barnehage- og skolestrukturen i Sømna, med vekt på tre nøkkelaspekter: kvalitet, økonomi og barnets beste.

I denne utredningen er både økonomisk og sosial bærekraft sentrale bekymringer, gitt de demografiske endringene, den tilgjengelige kunnskapen vi har om barn og unge, samt de økonomiske utfordringene kommunen står overfor.

15.1 Økonomisk bærekraft

Ved å samle barnehagene og tilpasse skolestrukturen kan kommunen oppnå betydelige kostnadsbesparelser.

Sømna kommune legger til grunn et behov på 50 kommunale barnehageplasser i framtida. I tillegg er den private barnehagen godkjent for 35, så totalt sett vil vi da ha 85 plasser tilgjengelig i kommunen. Hvis vi da legger til grunn SSB sine befolkningsframskrivninger, vil vi ha tilstrekkelig kapasitet innenfor barnehagetilbudet i de neste 30 årene.

Når det gjelder skole vil vi med en sammenslåing fra og med skoleåret 2025/2026 få noen arealmessige utfordringer. Arealene vil være innenfor normert arealkrav på 2 kvadratmeter

per elev, men man må se på organisering og flerbruk av noen rom, for eksempel SFO-base og bibliotek. Dette vil bedres i løpet av få år, med den nedgang i elevtall som er forventet.

En samlet barnehage og skole gir bedre muligheter for å utnytte pedagogisk personale og spesialkompetanse, noe som optimaliserer ressursbruken. I situasjoner med lav bemanning kan ansatte samarbeide effektivt på tvers av klasser/avdelinger, og dermed sikre tilstedeværelse av kvalifisert personell.

15.2 Sosial bærekraft

Kompetanse og bemanning i barnehagen og skolen er avgjørende for å skape gode læringsmiljøer. Med de utfordringer man har i dag, og også forventer vil øke knyttet til kompetanse og rekruttering, vil det å samle ressursene under ett tak være en god strategi.

En samlet barnehage og en samlet Sømnskole vil gi noen nye muligheter med tanke på ledelse og utvikling av en felles læringskultur innenfor hvert tjenestoområde, noe som vil kunne gi en enda tjenester for barn og unge. Et større kollegium vil gi sterkere fagmiljø som igjen kan bidra til en mer sammenhengende praksis.

Det å jobbe i for små læringsfellesskap vil kunne bli hemmende med tanke på kreativitet og utvikling, og det sitter igjen et inntrykk etter medvirkningsmøtene om at de ansatte ser mange muligheter med å jobbe tettere sammen.

Et positivt psykososialt miljø er viktig for barns trivsel, læring og utviklingen av sosiale ferdigheter som empati og samarbeid. Utredningen påpeker at en samlokalisering av barnehager og skoler kan gi flere muligheter for barn til å utvikle sosiale ferdigheter gjennom interaksjoner med jevnaldrende. Skolen tok grep om dette i 2017 da det ble vedtatt å slå sammen alle trinnene. Sømna barnehage har få barn, noe som kan gi utfordringer færre muligheter for lek, samarbeid og meningsfulle interaksjoner.

15.3 Sømna – et bærekraftig lokalsamfunn

Med en nedgang i barn- og elevtall, kombinert med en økende andel eldre innbyggere, er det avgjørende med en helhetlig og langsiktig tilnærming for å sikre god kvalitet i oppvekstsektoren, men også for Sømna samfunnet som helhet i årene som kommer.

Om ikke kommunen tar grep og styrer ressursbruken i nødvendig retning i tråd med de demografiske endringene, vil dette påvirke andre kommunale tjenester i stor grad. Ressursbruken må dreies fra de yngste til de eldre på sikt og strategiske grep er nødvendig. Da vil man klare å skape en bærekraftig helhet som ikke bare ivaretar barna og de unges behov, men også sikrer at ressursene brukes effektivt i hele kommunen.

En helhetlig tilnærming til oppvekst, som prioriterer kvalitet i læringsmiljøet og barnas sosiale behov, vil være viktig for kommunen. Det vil bidra til at Sømna kommune oppnår både økonomisk og sosial bærekraft, samtidig som kvaliteten i oppveksttilbudene heves.